

MAGYAR HÉTFŐ

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 pengő
 Fél évre . . . 3
 Egyes szám ára: 10 fillér
 Postatakarékpénztári csekk-
 számla: 53.817

Hétfőn megjelenő politikai hetilap

FŐSZERKESZTŐ:

HALLER ISTVAN

SZERKESZTIK:

CSERNÁTONY LÁSZLÓ ÉS MOVIK ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest,

VIII., Horánszky-utca 20

Telefon: József 338—21

és József 431—93

V. évfolyam.

Budapest, 1929. október 7.

41. szám.

Egész Németország részvétele kísérte sírjába Stresemann külügyminisztert

...Németország egyik ujjáépítője bevonult a történelembe

Berlin, október 6.

Stresemann birodalmi külügyminiszter temetése ma délben ment végbe, a lakosság óriási tömegeinek részvételével. A birodalmi gyűlés palotájának nagy üléstermében az elnöki emelvényen felállított katedrálisra feküdt a koporsó a külügyminisztérium lobogójával leborítva. A koporsó mellett a külügyminisztérium fiatal tisztviselői s annak a diákegyesületnek vezetői álltak, amelyhez az elhunyt is tartozott. A gyászoló közönség első sorában voltak a birodalmi kormány tagjai, az egyes német országok képviselői, a birodalmi gyűlés és a porosz országgyűlés tagjai, a diplomaták karzatán pedig teljes számban megjelent a diplomáciai testület. Kévéssel 11 óra előtt Hindenburg birodalmi elnök lépett be Stresemann özvegyével és két fiával, Miután Beethoven

Coriolanusának nyitánya elhangzott, Müller Hermann birodalmi kancellár lépett a szónoki emelvényre és nagy gyászbeszédet mondott.

— A német külügyminiszter ravatala mellett — mondta a kancellár — ott áll lélekben az egész német nép, amely egyik legjobb fiát vesztette el benne és a világ, amely nagy államférfiút és jóakarátú embert becsült személyében. A háború elvesztése után csak az az egy óhajlás töltötte be lelkét, hogy szolgálja a birodalom ujjáépítését és a német nép talpraállítását.

Ha ma népünkön végighulláznék a mély gyász érzése, ha ellenfelei is meghajlítják a lobogót ravatalánál, akkor ez a gyász nemcsak a nagy államférfiúnak és vezérnek szól, hanem az embernek is, akit mindnyájan szerettünk. Stresemann mint Németország egyik ujjá-

építője vonul be a történelembe.

A birodalmi kancellár mély hatást keltő beszéde után az Eroica gyászindulója zendült fel és azután kivitték a koporsót az ülésteremből. Gyászlobogós repülőgépek raja keringett a birodalmi gyűlés palotája és a Köztársaság tere felett, amelyen hatalmas embertömeg gyűlt össze.

A koporsót a hatlovas gyászhintóra emelték. A birodalmi gyűlés palotájának lépcsős feljárójánál Kardoff alelnök, a birodalmi gyűlés és a párhívek nevében búcsúzott Stresemanntól.

A beszéd után elindult a gyászmenet. Az élen rendőrszakasz lovagolt, utána zenekar haladt. A halottaskocsi után közvetlenül Stresemann hozzátartozói, a birodalom elnöke, a birodalmi kormány tagjai, a külföldi diplomaták és egyéb kiváló személyiségek haladtak.

A nyugdíjak

Irta: Haller István.

A magyar állam adófizető polgárai várják, sőt elvárják terheik apasztását. A gazdasági élet fejlődése nem hogy javulást hozott volna, ellenkezőleg, csak a terheket növelte és a jövedelmeket apasztotta. Áll ez csaknem kivétel nélkül mindenkire. A gazdasági egyensúly sok magánháztartásban megbillent. És megbillent részben azért is, mert az állam nem respektálja a gazdasági helyzet súlyosbodását és ugyanazokat a szolgáltatásokat követeli polgáraitól, amelyeket régebben megállapított. Sőt nem egy területen új terheket kreál és ezzel is elősegíti több és több magángazdasági mérleg felborulását.

Az állam takarékoskodjon, hangzik a követelés. Tegye ugyanezt a város, a megye és a község. Egyik közület se nyújtózkodjék tovább, mint ameddig az adófizető polgárság takarója ér. A takarékoskodás ne azt jelentse, hogy luxus, illetőleg nem feltétlenül szükséges kiadásokra a közületek egy fillért se költsenek, hanem azt jelentse, hogy redukálják a meglévő kiadásokat, hogy redukálni lehessen az állampolgárságtól követelt szolgáltatásokat is. De mit redukáljunk? Hol takarékoskodjunk?

Ha az állami költségvetés számai között nézelődünk, akkor mindenképp feltűnik, hogy például az állami tisztviselők kategóriáiban, bezárólag a VIII. fizetési osztályig 1929—30. évre, mindenütt szaporodás van. Viszont a VIII. fizetési osztálytól lefelé apadás mutatkozik. Apadás van a gyakornokok, a díjnokok, a tiszteletdíjasok, egyéb alkalmazottak kategóriájában. Nő a nagyobb fizetésűek létszáma és fogy a kisebb fizetésűeké. *Megtakarítást ez nem jelent, sőt ellenkezőleg.* Az új költségvetési évre 7.5 millió pengő az emelkedés.

Nyugellátások címén az állam kiad 121.6 milliót, közvetlenül és hozzájárulás címén 55.1 milliót, összesen 176.7 milliót. A többlet a folyó évre 6.9 millió.

Mellesleg jegyezzük meg, hogy a dologi és átmeneti kiadások tétele is 37.3 millió pengővel nőtt a folyó évre.

Egyúttal csak a nyugdíjkérdésre kívánunk rámutatni. A nyugdíjterhelés óriási. Nem fogy, hanem nő. Abnormálisra nőtt és itt az ideje, hogy ez a tétel revízió alá vettessék.

Hogyan? Csaknem lehet azt proponálni, hogy a megszolgált nyugdíjat valakitől vonjuk meg? Erre a kérdésre egy ellenkérdéssel kell válaszolni. Micsoda erkölcsi joga lehetett a szanálás céljaira a nyugdíjcsökkentés? Levegőni fekezatosan kevesbedő százalékokat, ami a kezdő idő-

Wolff Ferenc szőlőbirtokos halálát a legújabb fordulat szerint mégis rablógyilkos merénylet okozta

Hatszáz pengőt vitt magával, de pénztárcáját üresen találták meg a vasúti kocsiban — Mit mondanak az áldozat hozzátartozói? — A »Magyar Hétfő« munkatársa érdekes tényeket állapított meg Pogányváron

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Harmadik napja foglalkoztatja a nagykanizsai rendőrség és a balatonfonyódi csendőrség együttes nyomozását dr. Wolff Ferenc gazdag szőlőbirtokos rejtélyes halálának az ügye.

A vasárnapi vizsgálódások során a hozzátartozók vallomásából rendkívül fontos tényt állapított meg a fonyódi csendőrség, még pedig azt, hogy

Wolff Ferenc pénztárcájában hatszáz pengő volt Pogányvárról való eltávozás idején, viszont a vasúti kocsiban megtalált pénztárcából eltűnt az összeg.

Ez az adat szenzációs fordulatot jelent a titokzatos ügyben, ugyanis majdnem bizonyossá teszi azt, hogy a szőlőbirtokos mégis rablógyilkos merényletnek esett áldozatul.

A Magyar Hétfő munkatársa vasárnap elutazott Pogányvárra

és ott Wolff Ferenc hozzátartozóinak, valamint jóbarátainak kijelentései alapján sok olyan adatot gyűjtött össze, amelyek szinte hivatás nélkül a rablógyilkosságra vonatkozó feltevést igazolják. A szeren-

csétlenül járt földbirtokos felesége a haláleset óta eszméletlenül, idegrohamok közepette fekszik a pogányvári lakásban. A fiatalasszony a legnagyobb egyetértésben élt férjével és eszméletlenségében a szerencsétlenség óta ijedt sikoltások hagyják el az ajkát.

— Nem igaz, hogy meghalt a férjem! Vissza fog jönni! — kiáltja naponta százszor és százszor a szerencsétlen asszony.

A birtokos személyzete nagy megrendüléssel beszél a gazda haláláról. Az egyik alkalmazott például a következőket mondotta:

— Nem tudunk felocsudni, kérem, a borzalmas meglepetésből.

Lehetetlen, hogy Wolff Ferenc úr öngyilkos lett volna.

Szerdán még arról tanácskozott velünk, hogy egy elbocsátott vincellér helyett újat kellene fogadni. A nagyságos úr tárgyal is több vincellérről és

szombatra rendelte őket magához. Mindezt nem tette volna, ha péntekre öngyilkos szándékai lettek volna.

Az áldozat fivére, Wolff József. A Holan Biztosító Intézet szombathelyi vezér-

titkára a leghatározottabban elutasítja az öngyilkosság feltevését.

— Szegény fivérem — mondja Wolff József — csüörtökön este Nagykanizsáról még levelet írt a feleségének, gazdasági dolgokról intézkedett, közölte, hogy

eljárt a termés értékesítése dolgában, amiről szombati visszatérése alkalmával részletesen fog beszámolni.

Nem hisz az öngyilkosságban az áldozat édesanyja sem, Wolff Izsóné, aki szerint a legnagyobb zsidó szent ünnepek előtt ilyen nagy lelki megrázkódtatást nem okozott volna neki a fia. Egyébként is mélyen vallásos ember volt, ami kiküszöbölheti az öngyilkosság lehetőségét.

A Magyar Hétfő munkatársa megállapította azt is, hogy

sem a fonyódi csendőrség, sem a nagykanizsai rendőrkapitányság egyetlen gyanúsítottat sem tartóztatott le eddig ebben az ügyben.

A nyomozó hatóságok azonban együttes munkával és nagy eréllyel folytatják a vizsgálatot, tehát remélhető, hogy rövid időn belül kitudódik: valóban rablógyilkosság történt-e Fonyód közelében.

ben csaknem kitétte a nyugdíj felét? Micsoda erkölcsi címen lehetett azt a nyugdíjat, amely csak száraz kenyérré volt elegendő, megcsönkítani és a mindennapi kenyérből egy darabot letörni az állam szanalására? Miképpen lehetett és lehet még ma is megtagadni egy egész sereg állami alkalmazott nyugdíjának a folyósítását azon a címen, hogy későn jött át a megszállt területről és így 15—20, sőt 30 évi szolgálatát nem lehet figyelembe venni?

Ha a magyar állam a törvényhozás hozzájárulásával vette magának azt az erkölcsi bátorságot, hogy a nyugdíjakat generalisan a fenti módon megcsönkítsa, egyesektől teljesen megtagadja, akkor veheti magának az erkölcsi bátorságot az egész nyugdíjkérdés rendezéséhez abból a célból, hogy jelentős megtakarításokat érjen el. A nyugdíjakat meg lehet vonni mindazoktól, akik nyugdíjaztatásuk után olyan állásban helyezkedtek el, amelyekben aktív szolgálati fizetésüknek sokszorosát megkeresik. Meg lehet vonni az állami terhek csökkentésére a nyugdíjnak egy bizonyos százalékát azoktól, akik nyugdíjaztatásuk után is jövedelmet hajtó foglalkozást üznek. Le lehet szállítani, sőt el lehet törölni azok nyugdíját, akik olyan vagyoni helyzetben vannak, hogy erre egyáltalában nincsenek ráutalva. Meg lehet szüntetni a politikai nyugdíjak javarészét, mert túlzott gavalléria érvényesül ezen a téren. Négy-öt éves állami szolgálat nem vonhat maga után főispáni, miniszteri nyugdíjakat, mert ezekben az állásokban a legtöbb ember nem egy hosszú szolgálat érdeme alap-

ján jutott, hanem a legtöbbször ettől teljesen független kedvező körülmények egybevágása miatt.

Le kell tenni arról a szokásról, hogy amikor valaki nyugdíjazás előtt áll, akkor sürgősen rangemelésben és előléptetésben részesüljön. Meg kell szüntetni az előléptetéseket a szolgálat szünetelése idején. Gavallériát gyakorolni mindenki jogosítva van, de csak a saját zsebének a terhére. Az adófizető polgárok, az állam terhére semmiesetre.

Az érdekeltek természetesen százelele jogi és méltányossági argumentummal fognak harcolni egy ilyen kormányzati gesztó ellen. Ha azonban a nyugdíjasoknak az az óriás tömege, amelyeknek vagyona nem volt és ma sincs, amely állami szolgálatba azért lépett, mert magának haláláig kenyeret akart biztosítani, amelynek javarésze a szolgálatban elkopott és így keresni többé nem tud, vagy ha nem fogott is el az ereje, de azt sehol se tudja értékesíteni, ha ezeknek éveken keresztül tűrni kellett, hogy az állam pénzügyeinek rendbehozása érdekében a szájuktól elvonják a szűkös falatnak egy darabját, akkor az általunk felsorolt kategóriákba tartozó nyugdíjasoknak is el kell tűrni, hogy az állam terheinek csökkentéséhez az adófizető polgárság életének megkönnyítéséhez saját lemondásukkal hozzájáruljanak.

A takarékoskodást valahol meg kell kezdeni és egész bizonyos, hogy itt egzisztenciák tönkretétele, magángazdasági mérlegek felborítása nélkül a takarékoskodást meg lehetne kezdeni.

Nyomában van a rendőrség a sikkasztó kisvárdai adóhivatali főnöknek, aki Szombat-helyről 28.000 pengőt küldött pesti barátjának

Pénteken reggel 6000 pengőt adott a délvasúti virágárusnőnek, hogy küldje el Kisvárdára — Grác felé szökőti a sikkasztó, akit egész Ausztria rendőrsége hajszol

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Vasárnap délelőtt érdekes bejelentés történt a rendőrfőkapitányságon. A Wolff-ügyben nyomozó Stéhly Lajos rendőrkapitánynál jelentkezett a délvasúti pályaudvaron levő virágárusbóde tulajdonosa és előadta, hogy október 4-én reggel 7 óra 30 perckor a székesfehérvári vonat indulása előtt

megjelent bódéjánál egy izgatottan viselkedő, turista ruhába öltözött 45 év körüli úr,

átadott neki egy csomagot, amelyben 6000 pengő volt.

— Arra kérem — mondotta feltűnően idegesen — juttassa el ezt az összeget

azokra a címekre, amelyeket felírok magának.

Küldje el postautalványon. Én már nem szaladhatok a postahivatalba, mert a vonatom azonnal indul.

A postailleték összegét aprópénzben elővette a zsebéből, odatolta a virágárusnak és elrohant. Pár pillanattal később a virágárusnő még látta, amint az ideges úr

felkapaszkodott a vagonra és eltűnt egy másodosztályú kocsi ajtajában.

Az asszony azonnal teljesítette a különös megbízást és a nagyszögű pénzt postautalványon feladta a cédulára felírt címekre. Ugyanaznap történt, hogy a nagykanizsai vonatról rejtélyes körülmények között eltűnt dr. Wolff Ferenc pogányvári főldbirtokos, akinek a holttestét órákkal később Fonyód közelében találták meg a vasúti sínek mentén. A rendőrségi nyomozás fázisairól beszámoltak a lapok és

mikor az asszony elővasta a tu-

dósításokat, összefüggést sejtett péntek reggeli rejtélyes megbízója és a véres esemény között.

Vasárnap jelentkezett a rendőrségen, ahol nyomban kihallgatták. Kihallgatása során kiderült, hogy semmi összefüggés nincs ugyan mindez a Wolff-üggyel, de annál szenzációsabb fordulatot jelent egy másik nagy ügyben, amelyben a rendőrség tegnap óta teljes apparátussal nyomoz. Megállapították, hogy a megbízásból postára adott pénzküldemények

kívétel nélkül kisvárdára száltak és az asszony rejtélyes megbízója Margittay Gyula pénzügyi titkár volt, a kisvárdai adóhivatal főnöke, aki 58.000 pengőt sikkasztott az állampénztártól

és csütörtökön este megszökött Kisvárdáról. Alig fejeződött be az asszony kihallgatása Stéhly Lajos rendőrkapitánynál, amikor ugyanebben az ügyben Balogh Lajos nevű magán-tisztviselő jelentkezett a rendőrtisztviselő előtt. Balogh Lajos tegnap este egy hatalmas expressz-ajánlott levelet kapott szombathelyi keltezéssel Margittay Gyulától, a sikkasztó pénzügyi-tisztviselőtől. Ebben a küldeményben

Margittay 28.000 pengőt küldött barátjának egy levél kíséretében, amelyben arra kérte, hogy a pénzt gondosan őrizze meg és abból apanázs formájában időről-időre segítse az itt maradt feleségét és családját, tagjait,

akik hirtelen és szegénytelen távozás folytán a legnagyobb nyomornak néznek elébe. Balogh Lajos vasárnap reggel azonnal deponálta a pénzt és a levelet a főkapitányságon.

A két szenzációs bejelentéssel a

rendőri nyomozás új fordulatot vett. Azonnal körtelefon értesítés ment a határállomásokra, hogy a sikkasztó adóhivatalnok szökésének pontos útvonalát megállapítsák és menekülésének útját elvágják.

Megállapították, hogy Margittay Gyula Grác felé szökött és Szentgotthárdnál lépte át a magyar határt.

Lehetséges, hogy még mindig Ausztriában tartózkodik, vagy pedig az Adria tenger felé igyekszik, hogy hajón meneküljön Európából. A nagyszögű pénzből körülbelül 20—24 ezer pengőt vitt magával, a többivel kisvárdai tartozásait egyenlítette ki, a nagyobb részt pedig barátjának küldötte el, hogy juttassa a feleségéhez. A rendőrségen az a vélemény alakult ki, hogy

a kiszűrésű hivatalnok nagyon eladósodott, hitelezői az utóbbi időben szorongatni kezdték, kötelezettségeinek nem tudott eleget tenni és ennek hatása alatt nyúlt az állami pénzhez. Erre vall az a körülmény, hogy a Délvasúton feladatta szökése előtt azt a 6000 pengőt, amely tartozásainak fedezésére szolgált. A budapesti rendőrfőkapitányság vasárnap folyamán

táviratban közölte a külföldi rendőrhatalmakkal Margittay Gyula pontos személyleírását és szökésének körülményeit.

Nagyon valószínű, hogy a közeli napokban külföldön elcsúszik, mert a rendőrség olyan pontos adatok birtokában van, hogy aligha sikerül kiszöknie a külföldi rendőrség gyűrűjéből.

Háromnegyedmilió tagja van a német keresztény szakszervezeteknek

Hétszázhatvanezer tagról és huszonötmillió márka bevételről számoltak be a 12. frankfurti kongresszuson

Majna-Frankfurt, 1929 október

Szeptember utolsó napjaiban fejezték be a német keresztény szakszervezetek Frankfurtban tizenkettedik kongresszusukat, amely a tárgyalás nagyjelentőségű anyagánál és a nyilvánosságra került eredményeknél fogva szinte páráját ritkítja a német munkásmozgalmában. Amíg a tíz évvel ezelőtt ugyancsak Frankfurtban tartott szakszervezeti kongresszuson még csak nyolcvannégyezer szakszervezeti tag képviselői jelentek meg, addig a mostani seregszemlén a vezetőség 764 ezer tagról és minden téren nagyszabású fejlődésről számolt már be. Ez a hatalmas taglétszám világosan mutatja, hogy a német keresztény szakszervezetek a birodalom gazdasági, politikai és kulturális mozgalmában milyen jelentős szerepet töltenek be és milyen komoly befolyással bírnak.

A kongresszuson elhangzott jelentések szerint a birodalmi szövetségbe tizennyolc szakmai szövetség tartozik, amelyeknek mintegy hétezer helyi csoportjuk van.

A szakszervezetek múlt évi bevétele huszonötmillió márka volt,

amiből hatalmas összeget fordítottak a tagok segélyezésére, munkásjóléti intézmények létesítésére és különösen sokat áldoztak sajtóra és propagandára. A szakszervezetek gazdasági mozgalmuk támogatására, önálló napilapot tartanak fenn, azonkívül egy hatalmas biztosító intézet, több bank és a működő szövetkezetek egész sora fényes bizonyítéka a német keresztény szakszervezetek virágzó életének.

A kongresszus nagy érdeklődés mellett foglalkozott a munkanélküliség elleni biztosítás kérdésével, a kollektív szerződés problémájával, a szakszervezetek közgazdasági jelentőségével és az elfogadott határozatokban sürgette a felmondási idő törvényes szabályozását, az öreg munkások intenzív védelmét és különösen hangsúlyozza az egyeztető bizottságok döntéseinek szigorú betartásának szükségességét a munkaadók részéről.

November elsejére elkészül az Országos Társadalombiztosító albertfalvai lakástelepe

Előre kiadták mind a háromszáz lakást

— A Magyar Hétfő tudósítójától —

Befejeződéséhez közeledik az Országos Társadalombiztosító Intézet nagyszabású albertfalvai építkezése, amely jelentős mértékben segíti elő a budapesti és pestkörnyéki lakáshiány megszüntetését.

A hosszú, szép épületsorokon az utolsó munkálatokat végzik, festések, szerelések,

közben pedig a tömeges érdeklődés naponta keresi fel a földből hirtelen felnőtt telepet.

A Magyar Hétfő munkatársa kint járt az albertfalvai nagy építkezésnél és meggyőződött róla, hogy az új házak minden tekintetben kielégítik a modern igényeket.

Oktober 20-tól kezdődően naponta

25—30 ház készül el beköltözésre, november 1-én pedig mind a háromszáz lakás lakható lesz.

Öröndetes tény, hogy az Országos Társadalombiztosító Intézet ilyen tökéletes és szép lakásokat teremtett elő rövid idő alatt. Egyébként az építkezés és a telep megvalósításának szükségességét semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy

a Társadalombiztosító a lakásokat már egytől-egyig kiadta

és a tömeges jelentkezőket, legnagyobb sajnálatára ezúttal kénytelen elhárítani. Minden jelentkező azonban már most kéri nevének és címének feljegyzését, hogy a Társadalombiztosító legközelebbi építkezésénél a jelentkezés sorrendjében lakáshoz juthasson.

NEMZETI TORNACSARNOK
VIII, SZENTKIRÁLYI-UTCA 26.

Gyermektorna, nőtorna

4 éves kortól, életkor szerint külön csoportokban svéd és Niels-Bugh rendszerek.

Tágas, egészséges helyiségek. Kertszerű udvar.

Kisérőknek várakozó helyiségek.

Mérsékelt árak.

Oktató: **Keresztessy József.**

A hét margójára

Garami és Buchinger Manó állítólag hazajönnek. Ennek a szenzációs hírek sem nem örülünk, sem meg nem döbbenünk rajta. A magyar glóbus tovább fog forogni keserű levében, mint a hogy forgott eddig. Nem lesz kisebb a kamat, több a kenyér, olcsóbb a megélhetés. Még a revízióra sem lesz több sáncunk. Nem bizony. Ha valaki ilyen illuziót táplál, azon öszintén csodálkozunk. Miért lesz a magyar igazság akceptálhatóbb azok szájából, akik eddig gyalázták és rágalmazták az országot, mint azokéból, akik mindig csak dolgoztak érte és sárral soha meg nem dobálták? Mindig gyanus, ha valaki egyszerre dicsérni kezdi azt, akit eddig gyaláztott.

Van ebben az ügyben még egy igen groteszk vonás. A két „elvtárs” közös levélben hazajövetelének a feltételeit foglalja. A feltételeit. Beleszédül az ember ebbe a perspektívába. Büntetlenül lehet a külföldön az országot gyaláznia és jól végzett munka után még feltételeket is szabni, hogy ezentúl itthon tehesse ugyanazt. Hát ne kapjon mindenki gusztust és kurázsit arra, hogy belerúgjon ebbe az országba.

Stressemann koporsóját nemzeti gyász kísérte utolsó útján. Egy nagy nemzet élniakarásának és élni tudásának volt reprezentánsa. Alacsony sorból küzdötte fel magát. Demokrata volt származásában, erőfeszítésében, verejtékes helytállásában, okos alkalmazkodásában és nívós kitartásában. Ezek a tulajdonságok magas fokban és tisztult formában voltak meg benne. Mert munkával kellett magát előre küzdenie az élet útján. Készen nem kapott semmit, ösöktől nem örökölt semmit. És ez volt a szerencséje. Ez volt sikereinek titka. Nem örökölte a befolyást, a tekintélyt, a vezéri polcot. Ki kellett érdemelnie. Ezért tudott a legnehezebb viszonyok között utat törni a német igazságnak, ezért nem volt politikája uri passzió, idő és kedvtöltés, hanem munka, feladat, az emberi erő utolsó foszlányáig.

Németország sokat veszített, de példaadásából a világ sokat tanulhat.

MacDonald szükségesnek tartja, hogy a világ igazi hatalmasságai — s ő nyilván csak Angliát és az Észak-Amerikai Egyesült Államokat tartja annak — megegyezzenek a nagy problémában. A mellék kérdésekben had veszekedjék a Népszövetség. Igaza van. Ha pénzügyi, vagy katonai téren ök ketten valamit elhatároznak, a többi hatalmak kénytelenek hozzájuk igazodni. De MacDonald szükségesnek tartja a trianoni békediktátúra revízióját és legalább így szól egy Amerikából jött tudósítás. Sorozza ezt azok közé a problémák közé, amelyekben megegyezést akar létesíteni az Egyesült-Államokkal. Ezzel is a

leszerelést szolgálja. Leszereli azokat a történelmi erőket, amelyek közép-európában egy új világháború árán is ezeréves útjukra fognak előbb-utóbb térni. A tengeri leszereléssel egyenértékű volna ez a leszerelés.

Megírtuk régen, hogy Tukát, a tót hazafit, elfogják ítélni. Hogy éppen 15 évi fegyházra ítélték el, sem nem meglepő, sem nem tragikus. A kommun alatt az egyik jól ismert körüti kávési fiát ellenforradalmi üzelmek gyanúja miatt *életfogytiglani fegyházra ítélték*. Az egyik politikai bűnös megkérdezte az ítélet kihirdetése után hogy mit üzen a feleségének. „Azt üzenem, — válaszolta az elítélt, — hogy a vízcsapot, amelyik folyik, ne csináltassa meg, amíg haza nem jönök.

Feltűnést keltő szép és olcsó kalapjainkat **4-80-161** az egész városban csodálják!
REICH FRICZI NŐI KALAPGYÁR
VÁMHÁZ-KÖRÜT 10
Őszi újdonságok csodaszép választékban!

vők. Majd intézkedem én. Tuka is üzenhetne valami effélet. 15 év. Hol lesznek bírói és bírának parancsolói 15 év múlva? És hol lesz Csehszlovákia? Az igazságnak szüksége van tör-

tőre, vértanura, hősré, hogy erőre kapjon. Nem jó ez az áldozatnak, de jó az igazságnak. A tót nép igazsága ezzel az ítélettel elindult a diadal útjára.

Herczeg Ferenc a revízióról mondott beszédet az aradi tizenhárom emlékűnnepe

Gróf Klebelsberg Kunó szerint vértanúink hosszú névsorának még nincsen vége

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Az Aradi Szövetség vasárnap délután hat órakor a vármegyeház dísztermében gróf Károlyi Gyula elnöklété mellett tartotta meg az aradi vértanúk emlékűnnepeit. Az elnöki megnyitót után az előkelő közönség előtt

gróf Klebelsberg Kunó

kultuszminiszter mondott ünnepi beszédet. Ugy érzi, hogy a nemzet erkölcsi egészségéért elsősorban a vallás- és közoktatásügyi miniszter felelős. A nemzet erkölcsi egészségének ápolására nincsen alkalmasabb eszköz annál, mintha oly példákra mutatunk rá, amelyeknél egész emberek, magyar férfiak büszkén véreztek el nagy eszmékért. Ebben a beállításban kell nézni a tizenhárom aradi vértanú sorsát

A miniszter beszédét nagy tapsal fogadta a közönség, majd

Herczeg Ferenc mondott nagy beszédet a revízióról.

A kormány hozzájárulása nélkül jött létre a magyar revíziós mozgalom, mint milliók hdborgó jogérzetének megnyilatkozása. A revíziós harc két fronton folyik: egy belsően és egy külsően. A belső fronton egysegre van szükség, hogy az egyetértés megnyilatkozhatóság kifelé. Trianon katasztrofális helyzetbe sodorta gazdasági életünket, a magyar nép azonban megértette a dolgok igazi összefüggését és a jobb jövőt Trianon megváltoztatásától várja.

Külfelé egyetlen fegyverünk a külföldi közvélemény felvilágosítása.

Herczeg Ferenc azzal fejezte be mély fejtegetéseit, hogy nekünk magyaroknak a revízió problémáját a világ békeszeretetének szempontjából kell beállítani, tehát hangoztatunk kell, hogy revíziós mozgalom célja éppen az újabb háborús veszedelem megelőzésére irányul.

A közönség nagy tapsal fogadta a beszé-

det, majd a Szabadság térre vonult, ahol az Országgyűlés előtt Ortutay Tisztai Lajos miniszteri osztálytanácsos mondott beszédet.

Az egyetemi ifjúság emlékűnnepe.

Az egyetemi ifjúság vasárnap délelőtt szép ünnepséggel hódolt a tizenhárom aradi vértanú emlékének. A diákok megkoszorúzták Észak, Dél, Kelet és Nyugat szobrai, majd a Vigadóban gyászűnnepet tartottak, az egyetemi tanári kar és a Budapesti időző német egyetemi tanárok részvételével. Gárdonyi József, a pesti Szent Imre-kör elnöke, majd József Miklós unitárius püspök mondottak emlékbeszédet. Végül ifjú Stróbel Sándor, az Emericna conseniora szavaival befejeződtött a megható gyászűnnep. Ezalatt a MEFHOSZ küldöttsége a kerepesi temetőben megkoszorúzza Batthyány Lajosnak, vértanúhalált halt első magyar felelős miniszterelnökünknek mauzoleumát.

Vass József népjóléti miniszter a külföldön dolgozó magyar munkásságért

Az állami gondoskodást kiterjeszti rájuk — Meg kell menteni a magyar munkásokat a bolsevizmustól

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Sajnos, nem minden magyar munkás kéz talál foglalkozást a csonka haza területén. Az amerikai kivándorlás, amely régen levezetője volt a munkásfeleslegnek, tudvalevőleg a minimumra van szorítva. A magyar munkásság tehát Európában próbál elhelyezkedni, hogy megkeresse azt a kenyeret, amelyet a magyar Kánaán a hibás gazdasági berendezkedés, a tökehiány, a mezőgazdaság külterjesége és az ipar fejletlensége miatt nem tud neki nyújtani.

Különösen Franciaország az a terület, ahová az utóbbi években a legtöbb munkakereső gravitált.

Ezrekre megy az ott dolgozó magyar munkások száma, amely még folyton gyarapodóban van. Idehaza jóformán csak akkor gondol erre a közvélemény, amikor egy-egy kommunista botrány, egy-egy gyűlés megzavarása és verekedéssé fajult politikai villongások terelik rá a figyelmet a tőlünk távol vesző magyar testvérekre.

Levélbéli panaszok és ilyen fentemlített jelenségek már régebben ráterelték Vass József népjóléti miniszter figyelmét az idegenben dolgozó magyar munkások helyzetére. Az elmúlt nyáron Kovrig Béla dr egyetemi magántanár megbízást kapott, hogy láto-

gassa meg a franciaországi magyar munkástelepeket és tapasztalatairól tegyen jelentést a népjóléti miniszteriumnak.

Kovrig jelentése feltárja azt a szomorú jelenséget, hogy míg a Dél-Franciaországban elhelyezkedett magyar munkásság helyzete kielégítő és szelleme is teljesen korrekt, addig

az Észak-Franciaországban dolgozó magyar munkásság között a bolsevikiek igen erős propagandát fejtenek ki jóformán megérkezésének pillanatától munkába veszik, minden lehető eszközzel hatalmukba kerítik és azután velük rendezik meg azokat a tumultuozus jeleneteket, amelyek a magyar munkásság becsületét és helyzetét aláássák.

Kovrig jelentése reámutat arra is, hogy orosz pénzzel a magyar munkásság közül agitátor-képző tanfolyamokat tartanak, hogy azután az onnan kikerült agitátorokkal nyugtalanítsák a magyar munkásságot, nemcsak Franciaországban, hanem idehaza is.

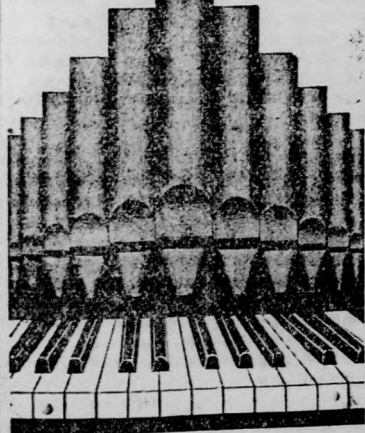
Vass József népjóléti miniszter, aki a tettek embere és akit a magyar munkásság szociális problémái itthon éppúgy érdekelnek, mint a külföldön,

a mult hét végére tanácskozást hívott össze a népjóléti miniszteriumban, amelyen megbízásából Dréhr Imre államtitkár elnökölt. Résztvettek az ankéten a belügyminiszterium, a külügyminiszterium, a kereskedelmi miniszterium és népjóléti miniszterium egy-egy képviselője. Az ankét órákon át tartott. A tanácskozás során részletesen megvitaták a teendőket és megállapodtak abban a programban, amelynek megvalósításával a külföldre szakadt munkásság megfelelő gondozás alá kerül. Az akció ki fog terjedni nemcsak a Franciaországba kivándorolt magyar munkásságra, hanem minden olyan külföldi országra is, ahol magyar munkások nagyobb tömegekben dolgoznak együtt.

Vass József népjóléti miniszternek erre az akciójára rendkívül nagy szüksége van, mert tény, hogy igen drága külképviseleti apparátusunk eddig kevés érzéket mutatott a szociális problémák iránt, s a magyar munkásságot külföldön gondozatlanul hagyta. E helyen rá kell különben mutatnunk arra a viszárs jelenségre is, hogy egy ilyen eminenter szociális problémának a megoldásához négy miniszteriumot kell mozgósítani azért, mert ma sincs centralizálva minden munkás és szociális vonatkozású ügy ott, ahová való volna, a népjóléti miniszteriumba.

Sternberg

KIR UDVARI HANGSZERGYÁR: RÁDIÓMŰVEK
BUDAPEST RÁKÓCZI-UT
VII. 60

Legkedvezőbb vásárlási alkalom!
Kitűnő hangú harmónium 320 P
Zongorák készpénzárban, részletkedvezéssel

Vasárnap elfogtak egy gépészt, aki ravasz trükkel fosztogatta a vaskereskedőket

Az építkezésekhez értékes anyagokat rendelt ki és a szállítmányokat ellopta

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Vasárnap délelőtt a rendőrség letartóztatta Goldstein Miksa 62 éves gépészt, aki hónapok óta szokatlan trükkel fosztogatta a vaskereskedőket és építkezési anyagokkal foglalkozó üzlettulajdonosokat. Telefónon felhívta a különböző cégeket és

nagyértékű alkatrészeket rendelt, amelyek az építkezéseknél szükségesek.

Bemondott egy olyan címet, ahol ugyanakkor tényleg nagyobb építkezés folyt. A telefonrendelés alapján a cégek kiküldték a kézikocsival a rendelt cikkeket az épülő házhoz, ahol már várakozott a bűntárs. Mikor az áru megérkezett, átvette a küldeményt, mint az építkezés vezetője és

a cég megbízottját kérte, hogy a számlát küldjék fel az építési vállalkozó irodájába.

Az építések halomszámba kaptak számlákat különböző cégektől olyan árukról, amelyeket sohasem rendeltek.

Több feljelentés alapján a rendőrség erőlyes nyomozást indított a szélhámosok kézrekerítésére, ami vasárnap eredményes is járt.

Tettenérték Goldstein Miksát, aki egy nagy vaskereskedő céget akart újra megkárosítani.

Társa, akivel közösen bonyolították le a szélhámosságokat, megneszelte idejekorán a dolgot és megszökött. A rendőrség azonban pontos információkat szerzett róla és minden bizonnyal sikerül kézrekeríteni.

A nyomozást vezető rendőrségi tisztviselők egész vasárnap dolgoztak

Goldstein Miksa bűnlajstromának összeállításán, ami azonban egyelőre nagyon hiányos.

Eppen ezért a rendőrség kéri a károsultakat, hogy hétfőn vagy kedden az ügy referensénél jelentkezzenek a főkapitányságon.

Leleplezték az ellenforradalomban vértanu halált halt Nikolényi rendőrfogalmazó síremlékét

(A Magyar Hétfő tudósítójától.) Vasárnap délelőtt tizenegy órakor avatták fel ünnepélyes keretek között a Kerepesi temetőben dr. Nikolényi Dezső rendőrfogalmazó síremlékét, aki az ellenforradalomban vértanuhalt. Dobsz Zászlós és Lemberkovich százados — a két másik vértanu — között van Nikolényi Dezső sírja, amely fölül

díszes síremlékem emeltek, hogy örökön hirdesse a bátor rendőrtiszt érdemét és hazafiságát, amelyért az életét áldozta.

A sír körül katonák, rendőrök díszbe öltözött csoportja, polgári előkelőségek komor tekintetben és néhány érdeklődő álltak.

Pontban tizenegy órakor a rendőrzene-kar halkán rázendít a Hísekegyre. Még társnak a komor, méltóságteljes dallamok a levegőben, amikor előlép Dornig Henrik főkapitányhelyettes és gyönyörű beszédben emlékezik meg a hős rendőről, aki a hantok alatt pihen. Utána a Fehér Ház nevében Berentés László, a főváros nevében dr

Czobor Miklós főjegyző mondtak ünnepi beszédet. Aztán

a belügyminisztérium, csendőrség, rendőrség és katonaság nevében a kiküldöttek koszorút helyeztek a sírra.

A belügyminisztérium képviselőjében Issekutz Aurél államtitkár, Kovács Dénes miniszteri osztálytanácsos, a főváros részéről Czobor Miklós főjegyző, az ügyészségtől Poldányi Aladár főügyész helyettes, a rendőrség részéről Török János főparancsnok és Dornig Henrik főkapitányhelyettes jelentek meg a síremlék felavatásánál. Kivülük számos katonai és polgári előkelőség volt jelen. Az ünnepi beszédek elhangzása után leleplezték az emlékművet, amely

hatalmas oszlop tetején nyugvó rendőrcsákót ábrázol, alatta a magyar címerrel és a kardokkal.

Az emlékmű Lányi Dezső szobrászművész alkotása. Az emlékmű nagyszerű elgondolása és szimbolikus kifejező ereje lenyűgözően hat a szobor monumentalitásában és művészi kidolgozásában.

Jövő héten ankét lesz a távfűtőcentrálé ügyében

A Belváros és a Lipótváros területén megkezdik az alagsóvezési munkálatokat

A közelmúltban, mint ismeretes, több érdekeltség jelentkezett a fővárosnál a távfűtés-centrálé létesítése ügyében. A vállalkozók fűtőcentrálé útján akarják fűtéssel ellátni azokat a házakat és középületeket, melyek még nem központi fűtésű épületek. A főváros illetékes ténylezői megkezdtek a tárgyalást egyik érdekeltséggel, amely mögött nagyon komoly tökecsoporthoz áll. A főváros hajlandó az érdekeltségeknek megadni a koncessziót, ha teljesíti a főváros anyagi természetű feltételeit. Arról is szó van, hogy esetleg a főváros maga is érdekeltséget vállal a vállalkozásban. Solty Lajos tanácsnok a jövő hét közepére ankétot hívott össze, amelyen a vállalkozó részvételű társaság képviselőivel közvetlenül megbeszéljük a részleteket. A főváros illetékes körei részéről jóindulatú támogatásban részesítik az ügyet s így remény van rá, hogy az ankétot sikerül kielégítő megoldást találni. A tervek szerint egyelőre a Belváros és Lipótváros vonalán építik ki a távfűtővezetékét, ez a hálózat azonban az előjegyzett házak arányában bővül. A centrálé magyar szénre rendezik be, mert a

főváros csak így járul hozzá a koncesszió megadásához. A jövő heti ankéton dől el, hogy a főváros által megszabott területhasználati összeget a vállalkozók hajlandók-e megfizetni, ez esetben ugyanis nem lesz akadály a centrálé megépítésének. Annakban a főváros az engedélyt megadja, a vállalkozók azonnal hozzákezdnek az építkezésekhez. Az alagsóvezési munkálatok a megjelölt útvonalakon a tavasz folyamán indulnak meg.

Lisieuxi szent Teréz első bazilikája

Párizs, 1929 október 6-án.

Lisieuxben tegnap helyezték el a lisieuxi szent Teréz tiszteletére építendő új bazilika alapkövét. Az ünnepségre egész Franciaországból tömérdek hívő sereglett össze. A szertartást Charost bíboros-püspök végezte, aki a szokásos két első téglát között helyezte el az építés elhatározásáról szóló pergamentet és egy kis tégely különböző nemű pénzdarábot.

Fejszével verte halálra férjét a féltékeny asszony

A nevelt leány vasdoronggal segítette

Déva, október 6.

az asszonyra,

(A Magyar Hétfő tudósítójának telefonjelentése.) Borzalmas férgyilkosság történt tegnap a hátszegi járásban lévő Sztrigyszentgyörgy községben. Dan Zamfir nevű jómódu parasztagda néhány héttel ezelőtt nevelt leánya miatt összeveszett a feleségével.

A hangos botrány miatt a parasztagda összecsomagolta holmiját és elköltözött a községben lakó egyik ismerősének házába.

A férj azonban ügylátszik vissza akart térni a feleségéhez és a közeledésnek különös módját eszelte ki.

Éjszaka idején apró kövekkel dobálta felesége ablakát.

hogy ily módon az asszonyt az ablakhoz csalja. Néhány nappal ezelőtt a mezőről hazamenet Dan Zamfir találkozott a feleségével és megfenyegette, hogy vigyázzon az életére, mert ha nem békül ki vele, akkor egy éjszaka követelgondolja.

Tegnap éjjel Dan Zamfir ismét dobálni kezdte felesége ablakát.

Az asszonyt annyira felháborította az újabb zaklatás, hogy fejszét ragadott és kint az udvaron fejszével a kezében figyelmeztette a férjét, hogy hagyja abba a zaklatásokat.

A férj gúnyos megjegyzéseket tett

aki néhány lépés távolságból egy ideig még tűrte a sértegetéseket, majd vérbeforgó szemekkel így kiáltott fel:

— Most végre leszámolunk!

Az asszony kétkézzel fogta a fejszét és férje felé közeledett, aki mikor már látta, hogy komoly a helyzet, tehát el akart menekülni.

A kapunál azonban várta a férfit a nevelt leánya,

aki miatt az egész családi háborúság kitört. A leánynál hatalmas vasdorong volt, amellyel nevelőapjának a fejére sújtott. Ekkor

az asszony is odalépett és a két nő addig ütötte a szerencsétlen embert, amíg szörnyű kínok között ki nem szenvedett.

A véres cselekedet után a bestiális nők menekülni akartak, azonban a falusiak üldözöbe vették őket. Hosszabb hajsza után sikerült elfogni az asszonyt és leányát.

A feldühödött falusiak végezni akartak a gyilkos asszonyokkal,

azonban az odasiető csendőrök megakadályozták az újabb véres cselekményt. Dan Zamfirné és leányát bebisérelték a dévai ügyészségre és letartóztatták.

Felmentették Duplessis holland református vallásánart az istentelenség vádjára alól megintették, hogy ne botránkoztassa meg a hívőket

— Magyar Hétfő tudósítójától —

Londonból jelentik: A délafrikai holland református egyház gyülekezete tizennegyedik tárgyalás után felmentette dr Duplessist, a Stellenboschi teológiai kollégium tanárát az istentelenség vádjára alól, de megintette, hogy teológiai nézeteit kissé óvatosabban fejezze ki és kerülje el a hívők megbotránkoztatását. A vádak főként Duplessisnek azokra a tetteire voltak alapítva, hogy a biblia fő vonalaiban

isten sugalomra vezethető vissza, de nem részleteiben. Különös felháborodást keltett az az állítása, hogy Jónás és a cethal története egyszerű gyermekmesze. A tárgyalás, amely sok részletében emlékeztet a híres daytoni majompörre, óriási érdeklődés közben folyt le és a vádlott oly erőlyesen védekezett, hogy az ülnökök ismételtelen az elnök közbelépését kérték egyes túlságos éles kifejezések visszautasítására.

Kipróbálják a Weiss Manfréd-szanatóriumban az új diétás tuberkulózis gyógymódot

— „A Magyar Hétfő” tudósítójától. —

Az egyik déli lap hírt adott az új Gerson-féle diétás gyógyeljárásról, amelynek eredményei a különböző tuberkulotikus megbetegedések terén világszerte feltűnést keltettek. Ujabbban Pesten is kísérletek folynak a Weiss Manfréd-tüdőszanatóriumban ennek az új eljárásnak a kipróbálására. Munkatársunk kérdést intézett ez ügyben a Weiss Manfréd-szanatórium igazgató főorvosához, dr Róth Miklóshoz, aki a következőkben volt szíves felvilágosításait megadni:

Megfelel a valóságnak az a hír, hogy a Weiss Manfréd alapítványi-szanatóriumban, amely a budapesti szegénysorsú tüdőbeteg szanatórium egyesült kezelésében áll, a Gerson-féle tuberkulózis elleni diétával kísérletek folynak, ki kell azonban észlitenem ezt a híradást azzal, hogy ezek a kísérletek nemcsak az említett szanatóriumban, hanem az anyaintézetben, az Erzsébet királyné-szanatóriumban is kipróbálás alatt vannak. A diéta lényege a következő: Múltán beigazolódott, hogy a tuberkulotikusok sok ásványi részt veszítenek, viszont a konyhasót szövetekben visszatartják, a betegek diétáját úgy állítják össze, hogy az

keves konyhasót és sok ásványi alakot tartalmaz. A diéta hűszegény, sok vitamindús, részben nyers lőelőket és gyümölcsöt, csak májlelőket és egy mineralogen nevű gyógyszert foglal magában.

amely utóbbi ásványi elemeknek a keveréke. A diétánál fontos az, hogy a betegek kielégítően táplálkozzanak és naponta 3000 kalóriát kapjanak. A konyhasót-szegénységre való tekintettel nem minden beteg tűri jól ezt az étrendet, egyelőre azonban saját tapasztalataink még nem érettek meg arra, hogy az eljárásról véleményt mondassunk. A külföldi eredmények arra utalnak, hogy szélszeti tuberkulózisnál különösen csont és izületi tuberkulózisnál eredményei nagyon szépek, míg tüdőtuberkulózisnál a vélemények megoszolnak.

Szántó Jenő dr, az Erzsébet királyné szanatórium és a Weiss Manfréd szanatórium bőrgyógyász-főorvosa a következőket mondotta tapasztalatairól:

A Gerson-Hermansdorfer-féle diéta a bőr gúmbókos megbetegedéseire, nevezetesen a lupuszra igen kedvező hatásúnak látszik. A német bőrgyógyászok ezidei kongresszusán a giesseni lupusz gyógyintézet mutatta be az ezzel a diétával elérhető kitűnő eredményeket, melyeket 3-12 hónapi kezelés után értek el. Ebben a hosszú kezelési időtartamban látom a Gerson-Hermansdorfer-féle diétás kezelés egyetlen hibáját. A lupusz ugyanis többnyire szegény emberek betegsége, akik 3-12 hónapi intézeti kezelést — hangsúlyozom, hogy intézeti kezelést, mert ez a szigorú diéta csak teljes elkülönítés mellett vihető keresztül — megfizetni nem tudják. A betegség biztosító intézetek sem hajlandók ennek a kezelésnek a költségeit fizetni, mert a lupusos betegek legnagyobb része munkaképes, ha ugyan a gyakran visszatartó külső, sokszor ümördt keltő lupusos beteg egyáltalában munkát talál. Csonka-Magyarországon a lupuszban szenvedők számát 6-7000-re becsülöm.

Általán feladott volna egy lupusz gyógyító-intézet felállítását, ahol a lupusos beteget díjtalanul kezelik, gyógyítják.

Külföldön számos ilyen lupusz gyógyintézet van, a melyek közül a leghíresebbek a kopenházi, a giesseni és a wien. Ilyen intézetben épügy mint az Erzsébet királyné és a Weiss Manfréd szanatóriumban az újabb ismét bevezetett Gerson-Hermansdorfer-féle diéta támogatni fogja a már kipróbált és bevált általános fényfűzővel való gyógyító eljárást. Erre a célra különleges berendezésű Pinsen-féle lámpák szolgálnak, melyek egyszerre 15-20 beteg kezelését is lehetővé teszik. Az Erzsébet királyné szanatórium az egyetlen magyar intézet, mely ilyen Pinsen lámpákkal rendelkezik, melyek maguk is elegendők a legtöbb esetben a lupusz gyógyítására. Nagy baj azonban, hogy a gyógyulási időtartam ezzel az eljárással sem kevesebb, mint 6-8 hónap. Remélem, hogy a két eljárás egyidejű alkalmazása mellett a lupusos beteg gyógyulási ideje lényegesen meg fog rövidülni.

Hangsúlyoznom kell azonban azt, hogy a lupusosok tüdőtuberkulózisra rendesen igen jóindulatú és spontán gyógyulása is hajlamos. Így a lupusosoknál elért eredményekből számos nem lehet általános következtetéseket levonni, annál is kevésbé, mert számos tüdőgyógyintézet igen elégtelen eredményekről számol be. Uj eljárásoknál igen jóra kis objektív diktálta pszichizmus, nehogy az optimizmustól elragadtot viszárlót és beteget egyaránt csúfos csalódás érje.

Tizenkétezer volt háztulajdonos tragikus helyzetéről kell határoznia a pénzügyminiszternek

A koronaérték megsemmisülése miatt vagyontalanná vált régi háztulajdonosok vételár-kiegészítést sürgetnek az új tulajdonosoktól

Egyéni drámák tömege a szomorú aktahalmazban

— A Magyar Hétfő tudósítójától —

A háború tömérdek gazdasági áldozata közül kiemelkedik a volt háztulajdonosok nagy csoportja. Azoknak serege ez, akik a háború végén vagy a háború utáni esztendőben nagy összegnek látszó pénzért eladták házigatlanukat, a pénz hadikölcsönökbe vagy tőzsdei papírokba fektették, illetve abban kapták és

emiat vagyonuk teljesen megsemmisült.

Ezeket a volt háztulajdonosokat nagy igazságtalanság érte, mert a vevők viszont, akik az infláció idején könnyű papírpénzzel megvásárolták a házigatlanokat, olyan anyagi előnyhöz jutottak, amely csak az abnormis viszonyok közepette történhetett meg. Ennek az igaztalan állapotnak korrigálására az országgyűlés hivatott, éppen ezért a nagy károsodást szenvedett volt háztulajdonosok szövetségbe tömörültek és szeretnék kiharcolni a kormánytól, hogy

az új tulajdonosokat törvényhozási úton a régi háztulajdonosok re-kompenzálására kötelezzék.

A károsult régi háztulajdonosok közül 1074 szövetségbe tömörült, amelynek élére Haller István v. miniszter, országgyűlési képviselőt és dr. Kutkálvy Miklós ny. államtitkárt kérték fel. A két politikus és a károsultak nagy tömege memorandumban kérte a kormánytól, hogy nyújtson be olyan törvényjavaslatot a képviselőház elé, amely módot és jogot ad arra, hogy az ilymódon gazdát cserélt házak vevői, vagy azoknak jogutódai

a vételár kiegészítésével kötelesek kárpótolni az eladókat.

Ezáltal szerencsésen ki lehetne egyenlíteni a vevők és eladók számára alakult előnytelen anyagi helyzetet, sőt az ilyen házak jelenlegi tulajdonosainak egy része szívesen belemenne a régi tulajdonos kárpótlásába, mert a feje fölött függő valorizációs lehetőség még nagyobb meglepetést okozhatna számára.

Az igazságügyminiszter már foglalkozott ezzel a kérdéssel, midőn a károsult régi háztulajdonosok küldöttségétől átvette a kormányhoz intézett memorandumot.

Az igazságügyminisztériumban azóta megvitatták az ügyet

és értesülésünk szerint a közeli napokban Wekerle Sándor pénzügyminiszter is behatóbban foglalkozik a nagyjelentőségű ügy finansziális részével. Ugyanis nemcsak 1074 volt háztulajdonosról van szó.

Az ország területén 12.000 ilyen károsult ember van,

tehát megfelelő törvényhozási intézkedés az egész ország gazdasági helyzetében

érezte'ne hatását. A volt lakók a kormány elé terjesztett memorandumukban arra hivatkoznak, hogy

az 1924. évi VII. tc. a mezőgazdasági ingatlanoknál lehetővé tette a hasonló módon támadt károsodások kiegyenlítését,

mert a törvény a háború alatt vagy a háború után eladott mezőgazdasági ingatlanoknál olyan méltányos, utólagos vételárkiegészítést rendelt el, amely a háborus gazdasági viszonyok által előidézett igazságtalanságot korrigálta.

Ennek a törvényeknek az érvényesítését szeretnék kiharcolni a volt háztulajdonosok a hasonló körülmények között gazdát cserélt házigatlanokra vonatkozóan.

A pénzügyminiszter állásfoglalásától mindenesetre sok függ,

éppen azért a most újból megkezdődő tárgyalások kifejlése elé nagy érdeklődéssel tekint a néhai vagyonos társadalomnak egy széles rétege.

Kutkálvy Miklós irodájában gyűjtötték össze annak az 1074 károsultnak az adatait, akik eddig az érdekszövetséghez csatlakoztak. A nagy csomókban felgyűlemlett akták és adatok között

a háború utáni sívár gazdasági helyzetnek sok kiáltó igazságtalansága sorakozik egymás mellé.

Betekintettünk az antiszociális és amorális tényektől hemzsegő jegyzőkönyvekbe és kiragadtunk néhány olyan példát, amely méltán jellemzi az egész komplexumot.

Boda Dezső volt budapesti rendőrfőkapitány özvegye

1921 november 15-én 3.600.000 papírkoronáért eladta a Szenikirályi ucca 46. szám alatt levő hatalmas házingatlanát. Az előkelő uriaszony az annak idején hatalmas vételár felét hadikölcsönökben és értékpapírokban kapta meg, de ezek a papírok ma már nem érnek semmit. A vételár másik része a koronaromlás és az infláció idején szintén nagyjából elértékeltelenedett. Ezzel szemben kiáltó igazságtalanságként

az eladott háznak jelenleg csupán az évi jövedelme 150.000 pengőt tesz ki.

Egy másik akta szerint Bertényi István ny. százados a Várkert rakpart és a Döbrentei ucca sarkán levő házát 1918. aug. 1-én 660.000 koronáért adta el és a hatalmas összegből,

legjobb hazafias meggyőződése alapján, 360.000 korona erejéig azonnal hadikölcsönt jegyzett,

a többi vételárat pedig tőzsdei kis értékpapírokban kapta, tehát békeidőben nagy

vagyont jelentő ingatlanának értéke semmivé zsugorodott össze.

Ezzel szemben a háznak csupán az évi jövedelme jelenleg 24.000 pengőnek felel meg.

Heidelberg Alfréd ny. tisztviselő 1920 májusában

3.800.000 papírkoronáért eladta Mária ucca 32-34. szám alatt levő 4 és félelemleres házat.

A vételárat részben papírkoronában, részben hadikölcsönben, részben értékpapírokban kapta meg, tehát nagy vagyonának értéke semmivé zsugorodott össze. Ezzel szemben az eladott ház mai hozadéka évi 81.000 pengő.

Az egymásra halmozott rengeteg sérelem közül csupán még egy feltűnően ki-

Világvárosi mintára átrendezik a Gellért-teret, amely a fürdőváros központja lesz

Tavasszal megkezdődnek a nagyszabású átalakítási munkálatok. Ivócsarnokokat állítanak fel a budai Dunaparton. A Rudas-szálló a Gellért depandansza lesz

Érdekes tervvel foglalkozik a főváros városgazdasági ügyosztálya. A Gellért-szálló előtti térséget világvárosi módra akarják rendezni a tavasz folyamán, ezzel egyidejűleg a főváros tulajdonában lévő Rudas szállót is átépítik, a Gellért szálló és Rudas fürdő közötti Dunaparton pedig olyan utat létesítenek, amely méltó lesz Budapest fürdőváros gondolatához. Ezek a meglepő újítások — amelyek idegenforgalmi szempontból is nagyon jelentősek — nagy lépésekkel viszik előre a budai részek fejlődését és gazdasági kihasználását. Az átépítés és útrendezés ügyében folytatott tárgyalások már olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy a munkálatok legkésőbb tavasszal feltétlenül megindulnak. Eddig a főváros azért nem tudta tétő alá hozni a tervezett újításokat, mert azokat műszakilag még nem egészen készítették elő, másrészt pedig túlságosan költségesek voltak ahhoz, hogy a főváros egyedül vállalhatta volna a horribilis terheket. Most végre sikerült olyan megoldást találni, amely mindezeket a nehézségeket áthidalja s a régi tervet megvalósíthatóvá teszi.

A városgazdasági ügyosztályban a nagyjelentőségű újításokról a következőket mondták munkatársunknak:

— A Gellért-tér átrendezése régi probléma. A térség valóban nem méltó ahhoz a helyhez, amelyen a főváros idegenforgalma kulminál. A felmerült pénzügyi akadályokat sikerült megoldanunk és a munkálatokat a Közmunkák Tanácsa és a BESZKÁRT bevonásával fogjuk elvégezni. A régi tervet Lux Ede tanár készítette, de ezeknek megvalósítása költséges lett volna. Most azután ugyancsak Lux tanár átdolgozta és leegyszerűsítette a tervet, amelyek ebben a formában kerülnek kivitelre.

— Elsősorban a villamosvonal átépítéséről van szó. Ezt úgy fogjuk megoldani, hogy a tér teljes szépségében érvényesülhessen. A Gellérthegy tövében ivócsarnokok létesülnek, ott lesz ugyancsak a villamos fedett megállója is. Általában a hegy alatt levő gyógyforrásokat jobban és eredményesebben fogjuk kihasználni. A Rudas fürdő melletti kazánházat lebontjuk és a

rívó esetet jegyeztünk fel, mégpedig

Minczér Margit gyöngyösi özvegy-asszony szomorú esetét.

Ennek a hölgynek a gyöngyösi város háza szomszédságában levő egyemeletes házat városrendezés céljaira 100.000 koronáért kisérték. A házban egy gyógyosztály, két orvosi lakás és még három nagy lakás van. Minczér Margit csekélynek tartotta a kisajátítás alkalmával megállapított százezerkoronás árat, de a szomorú egyéni tragédiát még az is növelte, hogy a vételárat csak néhány évvel később akarták kifizetni.

Minczér Margit nem vette fel a a százezer koronát, hanem pert indított.

Az ügy eljutott a Kúriáig, ahol a 100.000 korona egyenértékűen 8 pengőt itéltek meg Minczér Margitnak, tehát Minczér Margit

értékes, gyönyörű házáért 8 pengő vételárat kapott.

Az esetek felsorolását folytathatnánk a végtelenségig, de csupán érzékeltetni akartuk azt a rengeteg tragédiát, amely a volt háztulajdonosok akciója mögött meghúzódik. Remélhetőleg a kormány a most kezdődő tárgyalásoknál szintén belátja a nagy társadalmi sérelmet és a mezőgazdasági ingatlanok hasonló károsuljainak kárpótlásához hasonlóan lehetővé teszi ezeknek az egzisztenciáknak felsegítését is.

helyét parkírozunk. Csakány alá kerül természetesen a Gellért szobor lábánál levő, hatalmas tűzfalal éktelenkedő régi igazgatósági épület, hogy helyet adjon a Hungária forrás kúrázóinak. Ezzel szemben

nagyszabásúan kiépítjük a Rudas szállót és fürdőt.

A szállóban új szobákat, új szállótraktust létesítünk azoknak a vendégeknek, akik kúrát akarnak használni, de nem tudják megfizetni a Gellért szálló árait. A Rudas tehát tulajdonképpen depandansza lesz a Gellért szállóknak. A szállókat természetesen modernizáljuk, a szobákat központi fűtéssel, hideg- és melegvízszolgáltatással látjuk el, gyönyörűen bebútorozzuk, úgy-hogy külföldiek is igénybe vehetik. A szállóda rekonstrukciójával egyidejűleg átala-kíttjuk az uszodát is. A basin-t kibővítjük annyira, hogy a méretek alapján fedett uszodának is alkalmas lesz. A munkálatok a tavasz folyamán megindulnak és reméljük, jövő nyárra már Budapest egy világvárosi fürdővárosrészével lesz gazdagabb.

LEGSZEBB ALAPITTATOTT 1854

PAP LAN

LEGJOBB

PAP LAN

LEGOLCSOB

PAP LAN

Kárpitosáru, vas-és rézbútorgyára

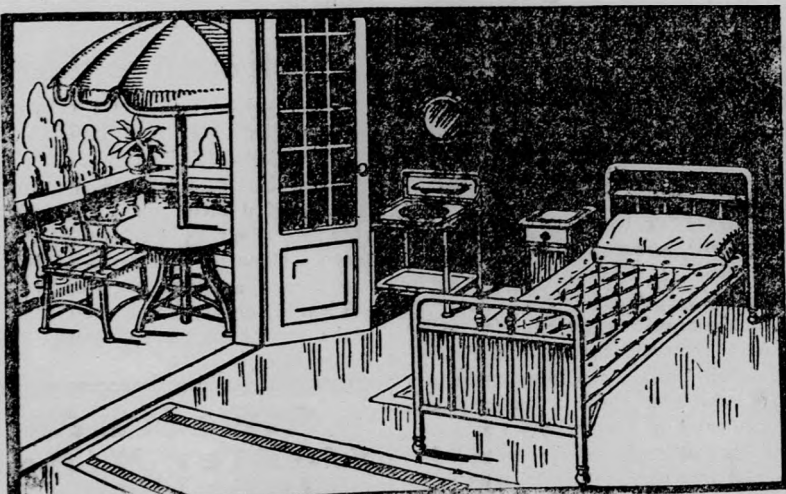
Szőnyeg, pokróc, függöny, ágy- és asztalterítők

gyermekkoscsik, nyugszékék minden kivitelben kaphatók

Gichner János

Budapest, Erzsébet körút 20

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve

HAIDEKKER-VASBUTOR ÜLLŐI-ÚT 48/19. FŐK: VIII., Fiúmei-út 3.

Autó és motor

Új rendezést vár a fővárosi forgalom és a vidéki autóközlekedés

— Magyar Hétfő tudósítójától. —

A forgalom növekedése és az ezzel kapcsolatos sűrű balesetek elhárítása minden nagy város állandó problémája. Ujabbán kétségtelenül sokat javult Budapesten a közlekedés rendje; nem egy közlekedési rendőrünkről kell elismernünk, hogy hivatalosa magaslatán áll és gyakorlati alapon igazítja az ucca egyre növekedő forgalmát. Azonban még mindig nem történt elég intézkedés a forgalom biztosabbá tételére. Kevés költséggel és változtatással sokkal biztonságosabbá tehetnék a főváros közlekedését. Szükséges volna, hogy: ucca-keresztezeseknél

az úttestet kétféle választó körívet

jelöljenek meg; a gyalogjártást olyképen kellene szabályozni, hogy az egyik járdáról a másikra csak merőleges irányban lehessen átmenni.

A forgalom főbb ucca-keresztezeseknél a járműveknek a rendőri „szabad” jelzésére minél gyorsabban kellene áthaladniuk a torlódás elkerülése végett s a rendelet életbeléptetésekor plakátokon figyelmeztetendő a közönség a „tilos” irányban való átkelés különös veszélyére.

Az elemi iskolákban tanítsák a közlekedést. Fali táblák segítségével s a baleset statisztikák alapos ismertetésével neveljék a gyermekeket a praktikus közlekedési módszerek elsajátítására.

A helytelenül közlekedő gyalogjártót a rendőri írja fel és büntessék pénzbírsággal. A gépkocsivezető ne legyen köteles tülkölni az áthaladó gyalogjártóknak.

A vidéki közlekedés megjavítására a következő intézkedések volnának szükségesek: Lovaskocsiknál a sötétség beál-

tával elő kellene írni nemcsak az első, hanem a hátsó lámpa használatát is. Erre a célra olcsó, biztos és egyszerű lámpa hozandó forgalomba. A fő útvonalak mentén pontos jelzőtáblákat kell alkalmazni és nyáron az utakat olajozni kell. Az olajozás — legalább is a főútvonalak által átszelt falvakban — mellőzhetetlen.

A motoros közlekedési rendőrség megszervezése és felállítását sem késhetjük. A falusi gyermekeket az iskolákban kell oktathatni arról, hogy az autót ne tekintsek ellenségnek, ne dobálják meg követ, ne szaladjanak át előtte az úton és ne zavarják az utazókat minden elképzelhető módon. Meg kell értetni a falusiakkal, hogy az autó és autóbussz kultúrát jelent, különösen azokon a vidékeken, amelyek vasút hiányában a világtól teljesen el vannak zárva.

Az angol király új vadász-autója. A beleségéből felépült angol kirdly, úgy látszik, nem hagy fel régi sportszennedélyével és ezentúl vadászati célokra egy hatkerekű „Crossley”-gyártmányú autót fog használni. E különleges célra épült autónak aránylag magas az alváza és a terepviszonyokhoz való jobb alkalmazkodás végett kerekei is nagyobbak a normálisnál. A hátsó négy kerékből álló hajtómű differenciálja kikapcsolható ugyanúgy, mint a nagyobb teherautóknál. Ezzel a szerkezettel a sikos talaj vagy az ékek sem akadály. A vadászautó, melyet a Crossley-gyár nagy gondtal állított elő, külsőleg egy régi típusu nyitott kocsihoz hasonlít.

Gyorstank. Elkészült az újrendszerű amerikai tank. A katonaság már ki is próbálta és a próba meglepő eredménnyel végződött. Az új tank a réginek tökéletesített mása. A régi tankoknak az

volt a hátrányuk, hogy nem mozogtak elég gyorsan és különösen hadműveleti átcsoportosításoknál, amikor gyakran jó út is állt rendelkezésükre, nem tudták elég gyorsaságot kifejteni. Az új amerikai tanknál ezen a hátrányon úgy segítettek, hogy a mozgálatpat leszerelhetővé tették. Ez a szerelés csupán 15 percig tart, de ezzel nyolc kerék válik szabaddá, melyekkel a tank jó úton 120 kilométeres, rossz úton pedig 70 kilométeres óránkénti sebességgel tud haladni.

Olajhűtő. Amióta a SAE (Society of Automotive Engineers) rámutatott az olajhűtés gazdaságos voltára, azóta a nevesebb autómárkák, különösen nagyobb típusoknál, egymásután megpróbálkoznak olajhűtőkészülékekkel. Az olaj kenőképessége és tartóssága összefüggésben van a használatában közben fellépő hőmérséklettel és ha a motor járása közben elérhető, hogy az olaj hőmérséklete bizonyos hőfokon felül ne emelkedjék, akkor a használt olaj sokkal tovább megtartja kenőképességét. Ezzel nemcsak az olajat használhatjuk ki jobban, hanem a csapágyak is erősebben igénybevehetők. Az olajhűtés fontosságának tudatában a francia Renault, a német RÖH és a Mannesmann a 8 hengereseket és az új angol Daimler „25”-tös típust is olajhűtőkkel látta el. E szerint most már

az olaj használat közben kétféle szerkezeten is keresztülmegy. Az egyik a már eddig is használt olajszűrő, amely az olajba jutott tisztatlanságokat távolítja el, a másik az említett olajhűtő, amelynek különösen a magasfordulatú motoroknál jósolunk nagy jövőt.

„Baby Martin”. Ezt a nevet kapta a long islandi Martin-repülőgépgyár legújabban piacra hozott autója, melyet méltán hívnak a világ legolcsóbb és legkisebb autójának. A Baby Martin ugyanis a hozzátartozó garázzsal, melyet a gyár a kocsival együtt szállít, csak 200 dollárba kerül. Az egész mindössze 300 kg. Az új kis autó nemcsak kicsiny és olcsó, hanem sok tekintetben teljesen elüti az eddigi autószerkezetektől, mert nincsen sem tengelye, sem alváza, sőt még a Tátra és ADR autó csőtartója is hiányzik róla. Az alvázat maga a karosseria helyettesíti, amelyre a kerekek a repülőgépekénél használatos módon rugóval vannak felkötve. A kis autó tengelytávja csak 1,5 m, de azért a karosseriában két ember kényelmesen elfér. A motor 4 hengeres, léghűtéses és 80 km-ént 4,5 liter benzint fogyaszt. Az új rugózást nagyon dicsérik. Ha a Baby Martin Európába is eljut, az angol kis autók nagy konkurrenciát fog jelenteni.

Ha autó, legyen Mercedes Benz

A nagykanizsai ferencesek ötszázéves jubileuma

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Nagykanizsa, okt. 6.

Fényes ünnepségek között zajlott le szombaton és vasárnap Nagykanizsán a ferencesek letelepedésének ötszázéves jubileumi ünnepsége, amelyen nemcsak az egész város közönsége vett részt, hanem a megye legtöbb helyiségének lakossága is képviseltette magát a ferencesek, akiknek igen nagy érdemei vannak Nagykanizsa multjában, az elmúlt évszázadok alatt teljesen összeforrtak a város történelmével. A török sanyargatások idején, a nagy kolera és pestis járványok alkalmával a ferencesek voltak azok, akik ápoltak, gyógyítottak és a legnehezebb viszonyok kö-

zött is helyükön maradtak.

Az ünnepségen a főispán képviselőiben dr. Brand Sándor vármegyei főjegyző, a megyéspüspök képviselőiben dr. Simon György nagyprepost vettek részt, a város vezetőségének az élén pedig Sabján Gyula polgármester jelent meg. Résztvett még az ünnepségeken P. Vinkovits Viktorin magyar tartományfőnök is.

Szombaton és vasárnap küldöttségek egész sora tisztelgett a ferencesek előtt, Benedek Rezső szerkesztő pedig tízezer katolikus aláírását tartalmazó hódoló iratot nyújtott át a rendfőnöknek. A rend részéről a város ferencendi plébánosa mondott az ünnepségektől köszönetet.

Hlinka felszólította pártja minisztereit, hogy mondjanak le

Felbomlott a cseh kormánykoalíció

Annak a krudelis ítéletnek, amellyel Tukat sulytotta a cseh bíróság, már megvan az előre megjósolt politikai következménye.

Hlinka András felszólította Tiso és Labaj minisztereket, akik pártját eddig a cseh kormányban képviselték, hogy tárcájukról mondjanak le.

Ez természetesen meg is történik és ezzel megszűnt a többség kapcsolata a cseh kormánnyal. Hlinka lépésének következménye beláthatatlanok. Az összes kisebbsé-

gek szemben állnak a cseh kormánnyal s ha ehhez hozzájárul a cseh néppárt és a tót néppárt ellenzéki állásfoglalása, lehetlenné fogja tenni a cseh kormányzatot.

A külföldi sajtóban is a legnagyobb megbotrányozással írják a Tuka ítéletéről. A British United Press politikai manővernek tartja az ítéletet, a mely politikai válságra fog vezetni. (Már meg is történt, mert a Sunday Times azt írja, hogy cseh ellenes tüntetések fognak kitörni a tótok között.)

Százmillió dolláros magvasvasút

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Newyork, október hó.

Detroit és Pontiac között egy huszonhat mérföld hosszú villamosvasútvonalat terveznek százmillió dollár költséggel, amelynek vágányai felett acéloszlopokon egy kizárólag autógyorsforgalomra szolgáló magas utat fognak építeni.

Maga a vasúti vonal négyvágányú lesz és Detroitban egy hatalmas nyolcemeletes pályaudvarban fog végződni, melynek építési költségeit hárommillió dollárra becsülik s melybe a vonatok egy földalatti alaguton át fognak befutni.

Az autómagasút negyven láb széles lesz és négy soros forgalmat fog lehetővé tenni, a két belső sor a leggyorsabb s a külsők a kevésbé gyors autók számára. Szó van arról is, hogy egy autóbusszgyorsforgalmat rendeznek be rajta.

Az utat szakaszokra fogják osztani s a használatért fizetendő díj a megtett szá-

kaszhoz fog igazodni. Fontos csomópontoknál lejtők fognak az utcai színvonalra vezetni s ezeken a pontokon óriási garázsokat építenek, hogy az utasok ott tartassák autójukat.

Elégett cseh repülőgép

Pozsonyszöllős mellett ma délután katonai repülőgyakorlatokat tartottak Skvor tábornok jelenlétében. Egy Schubert nevű őrmester légharci jeleneteket produkált, miközben 200 méter magasságban repülőgépe kigyulladt és lezuhant. Csodálatosképpen a pilóta oly szerencsés körülmények között esett a földre, hogy egyik karjának zuzodásán kívül nem esett baja. Kórházba szállították. A gép maga teljesen tönkre ment.

Sírkerítés.
Stadler Mihály
Teréz körút 43.

Gróf Zichy Nándor emlékkönyv

A Zichy Nándor centennáriummal kapcsolatban a Szent István Társulat a nagy férfiúhoz mindenképen méltó

díszes emlékkönyvet

ad ki 250 oldalon, finom papíron, négy színes képpel, 15 egész oldalas és 33 szövegek közti illusztrációval, egyszerűen

a könyv a mai nyomdai művészet remeke lesz.

Az emlékkönyv a kat. nagygyűlésre (1929 október 27) kétféle kötésben jelenik meg.

A számozott és a megrendelő nevére dedikált teljes bőrkötésű emlékkönyv ára 30 P. Az egészvászonkötésű példány ára 15 P.

Mindazok, akik az emlékkönyvet a megjelenés október 27-ig, erre a hirdetésre hivatkozva megrendelik, a teljes bőrkötésű s a rendelő nevére dedikált, számozott példányt 25 pengőért, az egészvászonkötésű példányt 12 P kaphatják.

A rendelések az alábbi címre küldendők:

Szent István Társulat
Budapest, VIII., Szentkirályi utca 28.

Hírek

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

Októberrel új negyedét kezdünk és azért kérjük t. előfizetőinket, hogy legalább a negyedévi előfizetési díjat a multheti számban küldött csekk felhasználásával, vagy postautalványon beküldeni szíveskedjenek.

A „Magyar Hétfő” előfizetési ára negyedévre — P 1.50
félévre — — — — P 3.—
egész évre — — — — 6.—

Akiknek a „Magyar Hétfő” mint a volt „Népakarat” előfizetőinek jár, azokat arra kérjük, hogy fenálló hátralékukat is legyenek szívesek sürgősen rendezni.

Kitünő tisztelettel
A „Magyar Hétfő”
kiadóhivatala.

BÁLINT DIÁK BUCSUJA.

Az én óram is eljött.
Nagy, terhes őszi felhők
Rejtik már az ég ívét.
Hajlott fejem beszóriják
Lelankadt szirmú rózsák,
Hervatag kaméliák.
Még visszanez a máltra,
Mert hosszú, hosszú útra
Indul már a vén diák.

Bús álmodok tűnődve
Búsan merülni ködbe,
Álmélnodni képeken;
Végigtekinteni vágyón
Sok asszonyon, leányon,
Sápadt arcú szépeken;
Mindent csak várni, kérni,
Álommezőkön élni,
Ennyi volt az életem.

Dassan megyek el innen.
Lelkem, elhagya minden
Fürge szellem, türgesség,
Szép asszonyok, szerelmek
Könnyverte útra kelték
Tűnve, messze tűnve rég.
Szívem, mért is keresnek?
Élőd, kis porszemecskét,
Szürke élet, szürkeség.

Se hárvevem, se rangom.
Törött cserép a hangom,
Elveszett az énekeim.
A szívem rossz is, vén is
S tuj elköszönni mégis,
Fáj pusztulni énekeim.
Oh, gyorsan futásba menő,
Árnyak közé simuló,
Elszalasztott életem...

Jászay Horváth Elemér.

Diskurzus MacDonaldról

(Blikk és Blakk barátaink, a Blendend-kávéház köz- és váltómerengői, messze mereszlik szép szemük világát, mely a kétes távolban valamit keres. Mondják: öt pengő készpénzkölcsönt, becs-szóra, holnapig. Közben pedig mind a két kezük igénybevitelével, harsány beszélgetést üzenek.)

Blikk: Láska, kérem, az a művelt Nyugat, az a szolid demokrata berendezkedésű, alapjában véve mégis csak tisztában van vele, hogy mitől döglök a légy.

Blakk: Ami azt illeti, avval ugyan a tisztafüredi szülésznő is alaposan tisztában volt. De maga most nekem nem a légydöglesztésről óhajt egy szakeladást tartani, hanem — fogadni mernék — a MacDonaldról amerikai úttjáról.

Blikk: Megnyerve! Az igazat megvallva, nekem az imponál, hogy egy egyszerű vagy közönséges munkásvezér úgy utazik manapság, mint a boldogult békeben az uralkodók, vagy béke után a szabadlábbon lévő hadseregszállító.

Blakk: Hallja maga Blikk! Megvan maga arról szilárdan győződve, hogy ezt a MacDonaldról mestert kiskorában az asztal körül kergették volna, ha nem akart ötszobás fejedelmi lakosztályban utazgatni és kiszámítva a Vilmos császár eszakiájával enni a befőtt ananászt?

Blikk: Hiszen éppen itt van a művelt

nyugati demokrata kutya elásva! Mert a MacDonaldról most nem egy MacDonaldról, egy Peidről a Birminghamból, hanem a hatalmas és kis híján fizetéképes Nagybritannia képviselője.

Blakk: Hiszen ha a Szunyog-szigetek képviselője volna, vagy pláne a Hartkopf és Steinherr cég képviselője volna, akkor valóban élénk szüksége lenne az ötszobásra, meg a császárkánálra. Am Nagybritanniaól nem válnék momentán Kisbritannia, ha netán a képét egy szerény elsőosztályú kabinban viselnék is.

Blikk: Magából a feudális gőg beszél, Blakk. Maga nem tud belenyugodni a modern haladás vívmányaiba, melyek szerint a Rothenstein, meg a Pekár Gyula egyforma mérték alá esnek.

Blakk: Mondja meg ezt a Rothenstein szabójának, hogy készítsen neki egy öltönyt a Pekár Gyula méretei szerint. Jól fog a Móric kinézni, ha ugyan egyáltalán kilátszik a nadrágból.

Blikk: Magával nem lehet eszmét cserélni.

Blakk: Ne is merje azt tenni, mert erre a cserére én alaposan ráfizetek. Inkább majd én mondom valamit magának a művelt nyugati demokrácia törvényeiről, föllebbezésre való tekintet nélkül.

Blikk: No csak eressze el, ha már anyyira ráérett a dolog.

Blakk: Csak annyit mondom, hogy azt a tülekedést nézze meg, Blikk, amit a maga demokrata amerikusai eszközölnek a Macdonaldról fogadtatása körül. Hogy ki álljon a rangsorban előbb egy löfély? Hogy kinek a kedves hitvese helyezze le bájainak zászlaját egy széklél följebb az elnöki díszlakomán? Hogy kinek jusson a MacDonaldról jobbkeze és kinek a balfele? Hogy melyik ösdemokratának a fehérruhás lánya döfje bele az ünnepi csokrot a Miss MacDonaldrólba? A jó öreg spanyol etikett egy tisztá munka volt ehhez a bonyolult előkelőségi rangörjőhöz képest, amit a maga jogegyenlő demokratái ott csapnak.

Blikk: Hát hiszen valakinek csak kell elsőnek lenni!

Blakk: Ezt mondom én is. Mert ha valakinek utolsónak kell lenni, akkor ott van maga. Viszont azt elismerem, hogy van egy tér, ahol a művelt nyugati demokráciák is szerényen félreállnak, mindig a másikat tessékélve előre és azt suttojják: — szőljön már kegyed is, miszter bíbas!

Blikk: És mi ez?

Blakk: Ez az, hogy ki fizesse a fogadtatási költségeket, dollárban.

(Jazyg)

— Doumergue elnök Belgiumba utazik. Párisból jelentik: Doumergue köztársasági elnök a jövő héten hivatalosan Belgiumba utazik. Az elnök az utat a belga király különvonatán teszi meg.

— A Jászberényi nőegylet ötven éves jubileuma. Jászberényből jelentik: Jubilálás díszközgyűlés keretében ünnepelte fennállásának ötven éves jubileumát a Jászberényi Keresztény Nőegylet. Simonyi Gyuláné elnöki megnyitóját után Trusovszky Mariska ügyvezető elnök ismertette a nőegylet ötven éves történetét, majd felolvasták az üdvözlő táviratokat, közöttük gróf Apponyi Albertné, dr. Kriston Endre c. püspök, Matusz Mihály kanonok, Tornay Cecil és mások táviratát. A nőegylet jubileuma alkalmából Jászberény hat kiváló szülöttjének emléket díszes táblával jelölték meg. Az emléktáblán a következő nevek szerepelnek: Déryné Széppataky Róza, Zirzen Janka, Riszner Józsefné, születelt Draudt Tekla, Palotás János, Pethes Imre, Bekeznay Antal.

— Az új bolsevista naptár. Moszkvából jelentik: Az új bolsevista naptárban, amely ötnapos hetekre osztja az évet, a hét egyes napjai a következő neveket viselik: Marx, Lenin, I.H. Internacionale, Industrializáció, Kommun.

A m. kir. osztálysorsjáték résztvevői közül sokan, akik eddig semmi, vagy csak jelentéktelen eredményeket tudtak elérni, a régi sorsjegyszámokkal akarnak tovább játszani, mert a szerencse forgandó és az állandó folytatatólagos játék, ami csekély költséggel fenttartható, gyakran a legszerencsésebb eredményekhez vezet. A hivatalos elárúsítóhelyek utasítva vannak az ilyen kéréseket figyelembe venni.

— Londonban bemutatták a világ legkisebb rózsafaját. A londoni kertészeti kiállításban bemutatásra került a világ legkisebb rózsafaja, melynek virága nem nagyobb a legkisebb mezei virágénál és töve már egy közönséges ivóphárbán is díszlik. Ezt a rózsafajt Henri Corveon genfi növényszakértő fedezte fel Északolaszországban s „Rouletti”-nek nevezte el. Az érdekes virág mellett nagy figyelmet keltett a kínai törpe rhododendron, mely a valódi rhododendronnak apróméretű válfaja.

Ciánnal irt Matteine

Kirdy-utca 16. Telefon: L. 961-38.

Nagy kedvezményeket nyújt a Társadalombiztosító Intézet. A népjóléti miniszter rendeletet adott ki az 1928 december 31-ike előtti betegségi biztosítási járulékhátralékok rendezése, illetőleg az ilyen járulékokból és pótlékokból álló tartozások részben való törlése tárgyában. E rendelet főbb rendelkezéseit az Országos Társadalombiztosító Intézet az érdekelteket értesítve közölte. A következőkben ismertetjük: 1. Az 1925. évi január hó 1-e előtti időre kirótt betegségi biztosítási járulékokból és ezek után számított kisédelmi pótlékokból származó és még fennálló tartozásokat hivatalból törlik. 2. Az 1925. és 1926. évekre előírt betegségi biztosítási járulékokból és ezek után számított kisédelmi pótlékokból származó, de még be nem fizetett hátralékok fele méltányosságból törölhető akkor, ha az érdekeltek ez iránt 1929. évi október 31-ig kérelmüket előterjesztik és ha igazolást nyer, hogy a hátralékok teljes összegének behajtása a) az üzem vagy vállalat anyagi megrázkódtatásával járna, vagy b) a munkaadót foglalkozása folytatásában akadályozná, vagy c) a munkaadó és családja megélhetését veszélyeztetné. A törlés iránti kérelmeket akár frásban, akár szóval az illetékes kerületi pénztárnál kell előterjeszteni és a felhozott indokokat hitelt érdemlően igazolni. 2. Azoknak a munkaadóknak, akik a terhükre 1928 december 31-ig terjedő időre előírt betegségi biztosítási járulékokat, illetőleg ezeket a járulékokat és az 1925. és 1926. évre az előbbi pont szerint kérelemre esetleg mérsékelt hátralékokat is, legkésőbb 1929. évi december hó 31-ig hiánytalanul kiegyenlítették, az 1928 december hó 31-ig terjedő időre előírt és még be nem fizetett összes kisédelmi pótlékaikat hivatalból december hó 31-ig terjedő időre előírt és még be nem fizetett összes kisédelmi pótlékaikat az illetékes kerületi pénztárnál legkésőbb 1929. évi december hó 31-ig saját érdekükben rendezni fogják.

VÉNASSZONYOK NYARA.

Támul a napfényes korzón
Öreg delnök udvara:
Beköszöntött, szívet orzón.
A vénasszonyok nyara.

Ősz agglantok rezgelődnek
A pirosító alatt,
Mig bús pályája e földnek
Már a tél felé halad.
Minden vénasszony megeled,
Fonnyatag bájuk ríkt —
S a politikai élet
Ismét megkezdődik st.

Mit írt az ujság ma száz éve?

Hazai és Külföldi Tudósítások, 1829 október 7.

A Petsét-örzö kültömbfélé Törvényeséki személyekhez levelet bocsátott, melyben a következőket bizta rájuk: Szoros tudósítást tegyenek néki mind azon beszélgetésekről, melyek a társaságokban, vagy nyilvános helyeken tartanak, és a beszélők neveit mondják be. Továbbá minden kerület lakosainak köz vélekedését a minisztérium változásra nézve statisztikai ismertetésként adják be.

A „statisztikai ismertetés” alapján azután bagatell letartóztatásokban, holmi apró adó-revizióban s egyéb hasonló jóban részesült a lakos, akinek a „köz vélekedése” a „minisztérium változására nézve” más volt, mint a Petsét-örzö úrnak. Mindez pedig történt Frankhonban, ma száz éve. Azóta persze változtak az idők, a „Petsét-örzö” urak, s Frankhonban mindez ma már elképzelhetetlen. A recept azonban megmaradt s gyanusan ismerős.

PAPLANT,
matracot legolcsóbban a készítőnél! — Átdolgozást vállalok
GRÖFFY, RÁDAY-U. 5

— Ford újra felépítetteti az iskolát, melyben tanult. Londonból jelentik: Henry Ford, az amerikai autókirály, Deerbornban újra felépítetteti azt az iskolát, amelyben több mint félszázaddal ezelőtt ő maga tanult. Ugy az iskola épülete, mint belső berendezése egyben vissza fogja tükrözni az akkori idők életét, a tantermeket nyílt kandallókban égő fahasábokkal fogják fűteni és reflektoros acetylen lámpákkal fogják világítani. A harminckét tanuló, akit a deerborni elemi iskolából fognak kiválogatni, az eredeti kettős padokban fog ülni, az iskolaépület körül Ford történelmi nevezetességű régi házak pontos másolatait építetteti meg.

A Budapest—Törökóri római katolikus Egyházközség világi elnöke Pálty József huszonkilenc vezetőségi taggal együtt lemondott. Az Egyházközségi irodát X. Kezpepi út 31. alá, a templom mögött levő úgynevezett sekrestyés-lakásba helyezték át.

— A világ legnagyobb hídja épül San Franciscóban. Londonból jelentik: A San Franciscóban épülő híd a világ legnagyobb hasonló szerkezetű építménye lesz, a két toronyközi hosszúságot 4100 lábba tervezik; s a középső nyílás 400 lábba lesz hosszabb a newyorki Hudson hídénál. A híd a folyó felett 200 láb magasságban fog elvonulni és három-hüvelykes acélfonalakból sodort három láb vastag acél kötelek fogják tartani, melyeket a hídfőknél elhelyezendő óriási acéltornyokba fognak erősíteni. A középső nyílás építési költségeit 22 millió dollárra, a hídfőket 8 millió dollárra becsülik, s ez állítólag még rendkívül alacsony összegnek tekintendő, miután a hídfőkhöz és feljáróhoz szükséges terület állami tulajdon s ennél fogva kifizetésre nincs szükség.

A háború sorsát nem a külső győzelmek döntik el, hanem azok a belső diadalmak, amelyeket az emberi szellem örök javai aratnak benne. Az útnál sem az a fő, hogy jobbra kanyarog-e vagy balra, hanem az, hogy hová vezet. Ha ez a háború az egyént és a nemzetet erkölcsi újjászülésre vezet, elvesztve is ezeres történelmünk legnagyobb diadala lesz; ha pedig új bomlások csiráit szórja el, hiába győzünk, mert visszajára fordul a brennusi szó, így: jaj a győzteseknek.

Ravasz László püspök.

AZ ŐSZI DIVATÚJDONSÁGOK

dús választékban megérkeztek összes ruházati áruházainkba.

Igy: férfi öltönyök, átmeneti és téli kabátszövetek, női jumper és köpeny szövetújdonságok, sima, tennisz-csíkos- és mintás flanellek, kötöttkabátok és pulloverek, férfi-, női- és gyermekcipők, futó-, ágyeló-, összekötő- és ebédlőszőnyegek, flanel, gyapjú- és teveszortkarok, ágygarnitúrák, kész férfi átmeneti és télikabátok, sportöltönyök, női pongyolák, ruhák, átmeneti és télikabátok, szőrme-árak és szőrmebundák.

Választás előtt saját érdekében tekintse meg ruházati áruházaink készletét! Mintákat készséggel díjmentesen küldünk!

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő- és Értékesítő Szövetkeze

RUHÁZATI ÁRUHÁZAI:

Budapesten:

V., Gróf Tisza István uca 18. — IX., Mester u. 15—17. — I., Attila u. 14

Vidéken:

Debrecen, Miskolc, Szeged, Győr, Pécs, Székesfehérvár, Nyiregyháza, Kaposvár

Színház

A kulisszák mögött

történt, hogy Gadí Franciska amúgy magyarosan, jól odamondta véleményét Békffy Mihálynak, a királyuccai műintézet újdonsült karmesterének. Állítólag meg is volt az oka Franciskának, hogy összeveszték a jazz utóérhetetlen művelőjével, aki a legszebben csicsergő pesti naivát magassabb zenei oktatásban merészelté részésíteni. A karmester nem hagyta magát és Franciska nagyobb elképzelésére kijelentette, még hozzá Lázár igazgató jelenlétében, hogy vagy visszavonja az isteni színésznek hirtelen kijelentéseit, vagy felbontja szerződését a színházzal.

Persze az igazgatóság, hogy eleget tegyen az igazságnak (?), felbontotta a karmester szerződését. (Saját kérelmére!)

Igy folyik az élet szép csendesen a színházi berkekben, amelyeknek nyugalmát e héten csak Gigli újabb frenetikus sikere zavarta meg. Azok, akik eddig még kételkedtek abban, vajjon valóban ez a kövérkés tenorista ma az opera színpad legnagyobb lírai énekese, most meghódították Gigli előtt, akinek fenomenális képességei minden fantáziát felülmúlnak.

Az ő sikerének árnyékában szerényen házódik meg Molnár Ferenc új színpadi alkotása, amelynek premierjét talán különül zajos reklámok harangozták be.

Az „Egy, kettő, három” valóban a színpadi technika bravúra.

De semmi több. Brillians kobarétréta, amelyet ennyi szípközös szellemességgel és utóérhetetlen könnyedséggel Molnár Ferencnek kívül ma aigha tud más megírni. A dialógok szédítő biztonságú vezetése, a tökéletes poentirozás egy irodalmi zsonglőr hajmeresztő artistaművészetének tetszik ebben az egy óra hosszútartó komédiában. De Molnár Ferenc a színpadi játéknak l'art pour l'art komédiává fejlesztésében kilendül a valóság síkjából és mesemondó varázsból veszt, mert elfelejt, hogy a színpadi játéknak is megvan a maga redizmusa. Tulajdonképpen az egész egyfelvondos nem más, mint egy már elkezdett történetnek egy része, amelynek „folytatása következik”!

Egy bizonyos: Az „Egy, kettő, három” Molnár Ferencnek olyan újabb bravúra, amelyet nem igen fog saját maga sem utána csinálni.

Bár igaz ugyan az is, hogy a „Marsall”, amelyet a Vígsház az új Molnárral egy időben újít fel, nem is olyan régen szintén utóérhetetlennek mutatkozott a maga zsánerében és ma, mintha túlfutott drámai levegőjét kiszivattyúzták volna a színpadról, üresnek és túlhangosnak érzik. Az idegeknek ernyedten pihennie, miatt a színpadon lékevesztett szenvedélyek viharának. Tempora mutantur, ami még nemrég csiklandozta az ember véréit, ma már

megdőlta talán sebes keringésében!

A Vígsház együttese nem igen közéleti meg az a stílust, amelyet a molnárférenci technika kíván. Pedig a színészek körülbelül hasonló zsánerűek. A hiba nem is bennük rejlik, hanem a rendezőben, aki változásával még fokozza az „Egy, kettő, három” meséjének valószínűleg hatását. Különböző Góth karikázóképessége ezúttal sem mondott csődöt, Rajnay szintén elmés, Makay Margit talán közöttük a legkevésbé molnárférenci elképzelésű figura. A „Marsall”-t viszont Gombaszögi Frida hatalmas skáldító művésze segíti a siker marsallbotjához. Törzs kissé elaprózta szerepét, míg Vértés feleslegesen magas hanghordozásával az ember nevetőizmait ingerli.

A Kamaraszínház, Dario Niccodemi: Hajnalban, délben, este” című vigjátékát Bajor Gizivel a főszerepben vitte színpadra. Az „Arnyék” finomhangú költője halds lehet a legjobb magyar színésznőnek, aki színpadon mostanában ritkán hallható művészetrel szólalt meg ismét.

Gazdag hangszerelési játéka a tökéletes színjátszást reprezentálta, sőt még többet, a költészetet.

Dario Niccodemi fantáziája túlságosan szegényesnek bizonyult Bajor Gizi színpadi elképzeléséhez képest. Uray Tivadar erőszakos arcminimálját már elhagyhatná egyszer, mert hiszen, hogy tud őszinte és szerepében elmélyülő színész lenni, azt bebizonyította az utolsó jelenetben, amelyet Bajor Gizivel kimondhatatlanul szépen játszottak meg. A rendezés jó volt, különösen a harmadik felvonás bedolgozásában érvényesült a helyes fellogdása, amikor is melodramatikus aldstéssel hangulatban gazdagabbá tette a játékot.

Hogy e héten a kritikus beszámolója a szokottnál enyhébb hangon írta meg, az csak annak köszönhető, hogy a többi színházban nem történt semmi, pedig például a Magyar Színházban erősítették, hogy valaminek történni kell! Hát ez be is következett, Drégely úr darabja akkortól bukott, hogy hirtelen elfelejtették az „Égő szoknya” hasonló tavalyi kudarcát. Pedig az se volt éppen kicsinek nevezhető.

A rekordot mindenesetre Drégely úr tartja e pillanatban, akihez képest Egyed Zoltán, Fazekas Imre, Bús Fekete László és a többiek sekiptéri jelenségei a magyar színpadnak.

De hogy a Magyar Színházban tényleg rosszul állnak a dolgok,

elég, ha felemlítjük, hogy az „Agglegény Apa” reprézere készülnek. Ezzel bukott meg végleg Faludi, a trónvesztett vezér. Ugy látszik, mindenben követni akarják őt a Magyar Színház jelenlegi urai!

(—)

A magyar filmszakma bojkott alá helyezi a Siemens—Halske céget?

A filmesek türelmetlenek a német cég peréi miatt

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Az a kíméletlen harc, amelyet a német Siemens—Halske cég folytat a Western Electric Company-val a nemzetközi filmpiac meghódításáért, a németországi meg egyezés után színhelyét áttette Magyarországra.

Bár üzletileg érthető a Siemens—Halske elkeseredett ellenállása az amerikaiakkal szemben, a magyar filmszakma nem tudja megérteni miért kell a német gyárnak rajtuk keresztül megtorolni vélt sérelmeit.

Semmiképpen sem indokolt ugyanis, hogy a Siemens—Halske perket indít a magyar filmszínházak ellen szabadalom bitorlása címén!

Ezen nevétséges indoklás természetesen türelmetlenséget keltett magyar filmkörökben, — a jogos felláborodáson kívül. Senki sem akadt ugyanis nálunk, aki logikusnak találta volna a Siemens—Halske által indított pereket.

A helyzet ugyanis az, hogy a Siemens—Halske által sérelmezett szabadalombitorlást a Western Electric Company követte el, bár ezt még nem bizonyította be a német cég.

De úgy látszik, a Siemens—Halske üzletfeleivel szemben is kényelmetlen helyzetbe akarja hozni az amerikai gyárat és ezért tesz feljelentést azok ellen a magyar filmszínházak ellen, amelyek a WEC készülékeit használják.

Ezt bizonyítja a magyar büntetőtörvényeknek, mint fellebbviteli bíróságnak a határozata, amelyben utasította a járásbírókat, hogy a Siemens—Halske által indított perekben szabálytalanul hozott végzéseit megsemmisíti és új eljárás folyamatba tételére hívja fel, amelynek célja éppen annak a ténynek a megállapítása, hogy vajjon a Siemens—Halske által említett szabadalombitorlás egyáltalán fennlé-e.

Ilyenképpen a magyar büntetőtörvények helyes intézkedése következtében a pesti filmszínházak megszabadultak egyelőre gondjaiktól, bár még mindig nem mentesek teljesen annak a harcnak a következményeitől, amely a két világcég között még ma is fennáll.

A helyzet ugyanis csak annyiban változott, hogy a büntetőtörvényesség határozata következtében a készülékek zárláshelyezését végleg feloldották. Viszont a magyar filmszínházak még ma is ki vannak téve a Siemens—Halske cég váratlan

pőreinek.

A magyar filmszakma némi retorzióval óhajt élni most a Siemens—Halske cég ellen, amely annyi kíméletlen percet szerzett neki.

Elhatározta az elsőséges filmszínházak nagy része, hogy

a Siemens—Halske cégtől mojláris magatartása miatt nem vásárol készüléket addig, míg a német cég folytonos perrel zaklatja a jóhiszemű magyar vállalatokat.

Ahogy a közönség a filmet látja

— **Uszó Színház.** Egy illúzióval ismét szegényebbek vagyunk. Ez a hangos film a Sing-Sing Fool című produkció után úgy hat, mint a felmelegített káposzta. Állítólag hangos film. A premieren csúfosan megbukott, ezzel szemben a színház igazgatósága kijelentette, hogy a film nem rosszabb, mint a készülék, a hiba az utóbbiban rejlik. Brr! Milyen lehet ez a film, ha a vetítőkészülék jó? Ugy még rá lehet fogni a Western Electric Company konstruktörjeire, hogy ők követték el a bűnt, nem a rendező és a többiek, akik a Stúdióban álalkodtak, de ha a készülék mégis jó, akkor ugyan hol lehet a hiba? Annyi bizonyos, hogy az a színház, amelyik ezt a filmet bemutatta Pesten, nem fog sokáig a siker hullámain úszkálni.

— **A szerelem álma.** Hogy mit és miért álmodik itt a szerelem, arról még a happy end után sem tudunk meg semmit. Valószínűleg a magyar feliratíró álmodozott a szerelemről; még szerencse, hogy nem álmodta azt, hogy a szerelem őt, mert akkor képes lett volna ledölni esetleg a főszereplőt. Valóban csinos hölgy: Joan Crawford.

— **Asszony, ki a férjét szereti.** Ezt a nőtpust Biró Lajos találta fel, aki úgy látszik feltétlenül szükségét érzi annak, hogy hasonló típusú szenzációkkal bágyassa idegeinket. Háromezer esztendeje vártunk erre a felfedezésre! A filmen ez meg is látszik, történetét olyan elavult trükkökkel próbálja az illusztris szerző az érdekesség határain mozgatni, hogy az ember csodálkozik, ennyire jut mindössze valaki, ha harminc évig ír?

— **Cigányprimás.** Kálmán Imre operettjét valami obskurus társaság vitte filmre. Egyenesen magyarellenes propaganda, csodálatos, hogy a filmcenzura mindenbe belékölt, csak azt nem veszi észre, amit kéne. Például miért nem tiltotta le ezt? A szűzsé kontrás is tiltakozna, csak persze nekünk kulturlegényeknek kell ilyesmit eltűrni?

— **Ördögös bakfis.** Az egyetlen jó film e héten, ha kissé túlzó rendezés is juttatja érvényre előnyeit. Az utolsó jelenetek ellenállhatatlan burleszk hatása vetekedik a legjobb amerikai bohózatokéval.

— **A szerelem koldusa.** Egy egészséges fiatalember és még egészségesebb lány szeretik egymást. Tehát a szerelem jelen van, csak azt nem értjük, miért koldusai ők ketten ennek a természetes szenvedélynek? Ugy látszik a feliratírók mostanában újra

a New-York kávéház terraszán dolgoznak filmjeiken s a nagy forgalomtól örökléte élveztik a fejüket.

— **A ghetto árva.** Kóser film, ahogy a reklám is beharangozza. Egyenesen Jam Kipur hetére készült. Csak úgy csöpög a ghetto-szentalizmustól, egyes jelenetei szinte meghatóak. Annyira, hogy az ember rögtön valami jóképű libacombra gondol.

Egy zsöllyetulajdonos.

A színházak jövő heti műsora:

M. Kir. Operaház. Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Othello (Leuer Hubert vendégfelléptével). Szerda: Szoktetés a szerályból. Csütörtök: Salome (Leuer Hubert vendégfelléptével); A háromszögletű kalap. Péntek: Carmen. Szombat: Karenni Anna. Vasárnap: A „alkúr (Leuer Hubert vendégfelléptével). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Farsangi lakodalm (Diszeldadás a Nemzetközi Orvosi Hydrologiai Társaság tiszteletére).

Nemzeti Színház. Hétfő: Cifra nyomorság. Kedd: Nem élnék muzsikaszó nélkül (Századször). Szerda: A szokott katoná. Csütörtök: János vitéz. Péntek: A nevadai ezredes (E színpadon először). Szombat: A vén gazember. Vasárnap délután: A tábornok; este: A nevadai ezredes. Hétfő: A nevadai ezredes. Kedd: A szokott katoná.

Magyar Színház. Hétfő: Valaminek történni kell. Kedd, szerda, csütörtök, szombat: Szépasszony kocsisa. Péntek, vasárnap: Agglegény apa. A Nemzeti Színház Kamaraszínháza. Hétfő, szerda, csütörtök, szombat: Hajnalban, délben, este. Kedd: A nők barátja. Péntek: A krétakör. Vasárnap délután: Nem élnék muzsikaszó nélkül; este: Elzevir. Hétfő: Egy pohár víz. Kedd: Hajnalban, délben, este.

Vígsház. Hétfő, szerda, péntek, vasárnap este, hétfő: Marsall; Egy, kettő, három. Kedd, csütörtök, szombat: Két lány az uccán. Vasárnap délután: A Volga-bár.

Király Színház. Hétfő, kedd: Nincs előadás. Szerda: Tommy és Társa (Először) Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap este: Tommy és Társa. Vasárnap délután: Diákszerelm.

Városi Színház. Hétfő: Alda (José Palet vendégfelléptével). Kedd, csütörtök, szombat este, vasárnap délután és este: Szólik az asszony. Szerda: Paraszbecskület; Bajazzók (José Palet vendégfelléptével). Péntek: Hugenották (Új betanulással, először. José Palet vendégfelléptével). Szombat délután: Hivatalnok urak.

Bélvárosi Színház. Hétfő, kedd, szerda, csütörtök: Földnélküli János. Péntek: Tizenhatalmas (Először). Szombat, vasárnap: Tizenhatalmas.

Fővárosi Operett Színház. Egész héten minden este: Ez hát a szerelem. Vasárnap délután: A pók.

Új Színház. Hétfő, kedd, szerda: Kajlt. Csütörtök: Az égő város (Nyilvános esti főpróba). Péntek: Az égő város (Először). Szombat, vasárnap: Az égő város.

Andrássy úti Színház. Hétfő: A falra festett gölya; Házasság; Diákszerelm a karzaton; Szeparé; Miss Európa. — Kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap délután és este: A házasságzedelgő; Testamentum. Kaszárnyadristom; Ki fizet ma?; Báránylehők; Egy éneklő bolond százat csinál. (Új műsor.)

Magyar királyi

Osztálysorsjáték

84.000 sorsjegy

42.000 nyeremény

A sorsjegyek fele okvetlen nyer!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

pengő 500.000 pengő
azaz félmillió pengő

1 jutalom . . .	á P 300.000	5 nyeremény . . .	á P 15.000
1 nyeremény . . .	á P 200.000	8 nyeremény . . .	á P 10.000
1 nyeremény . . .	á P 100.000	10 nyeremény . . .	á P 5.000
1 nyeremény . . .	á P 50.000	12 nyeremény . . .	á P 4.000
1 nyeremény . . .	á P 40.000	24 nyeremény . . .	á P 3.000
2 nyeremény . . .	á P 30.000	62 nyeremény . . .	á P 2.000
1 nyeremény . . .	á P 25.000	130 nyeremény . . .	á P 1.000
2 nyeremény . . .	á P 20.000		

stb., stb., összesen közel 8 millió P készpénzben

Egész 24 P

Fél 12 P

Negyed 6 P

Nyelend 3 P

Először október 26-án. Sorsjegyek kaphatók az összes fővárosi újságban

Két fronton is győztünk, de nincs sok öröm benne

Hatalmas tüzzel kezd a magyar csapat, de az első gól után leáll — Szünet után váratlan gól, majd hivatott középcsatár híján és Markos gyatra játéka miatt megbénul a csatársorunk Obecsei könnyelműségéből lövi a gyenge osztrák csapat az egyetlen gólját

Magyarország--Ausztria 2:1 (1:0)

A II. liga válogatottja Szabóki hat-trickjével gyenge játék után biztosan győzött
Magyarország II.—Ausztria II. 3:1 (1:1)

Hát túlvagyunk ezen is! Hosszú idők után láttuk viszont először hazai pályán a meggypiros, címeres dresszű válogatott legényeket s a közelmúlt harcok után titánokat vártunk. Vártuk ezt annál is inkább, mert néhány hét még s az olaszokat kell térdre kényszerítenünk, ha Európa legjobban futballozó nemzete akarunk lenni. E kettős szempontból bíráló közönség azt remélte, hogy a svájci, a bécsi s a prágai harcok győzelmes fiai elementáris erővel lendülnek itthon is a tűzbe s hogy a megöbredit kétséget nyugodt bizalommal fejlesztik az oly fontos olasz mérkőzés előtt. Hát nem így történt. Győzött a magyar csapat, de a győzelmen túl semmit sem adott. Valahogy az volt a benyomásunk, hogy a minimális győzelmen túl egyebet elérni nem is akar. Hogy egészen elfeledte a bécsi 6:0-át. Pedig a fájó vereségért soha jobbkor revánsot nem vehetett volna.

Ilyen gyenge osztrák válogatott nagyon régen állott szemben velünk.

Csak pillanatokra csillant fel a félelmetes tudás, hogy rögtön kialakuljon s bosszús letargiába fulladjon már eleve minden akció.

A sors különös játéka mégis a győzelmünk. A magyar csapat halvesorának főlényes, helyenként megszegyentítő nyugalommal véghezvitt akcióit a csatársor nem váltotta fel gólokra. Viszont

volt olyan periódusa a játéknak, amikor csak a szerencse mentett meg az eldöntetlentől.

Ezzel szemben a magyar csatárok sem állottak különös kegyében Fortuna isten-asszonyinak. Röviden összegezve: *győztünk, de a győzelem formája, külalakja és belső tartalma nem sok bizalomra gerjeszt a jövőre nagy vizsga előtt.*

Ragyogó verőfényben harmincezer néző előtt remekel a két szombathelyi: Prém és Szabóki

Tavaszi ragyogás és nyáreleji meleg árasztja el a pályát. Az állóhelyek már tömve vannak és pompás emberkoszorú öleli körül a pályát. Mozgás, nyüzsgés, tompa moraj zúg, majd éljen!-be tör az utatkozó had, amikor pályára lépnek a csapatok.

Magyarország II. liga válogatott csapata: Vermes—Dávid, Prém—Bajor, Buza, Vámos—Sárosi, Haraszi, Hollós, Szabóki, Földi.

Ausztria II. liga: Hlousek—Jellinek, Brezina—Reiter, Hofbauer, Radakovic—Kaplan, Facco, Kestler, Glotzmann, Gottwald.

Magyar Kornaí bíraskodása mellett indul a mérkőzés. Tetszetős mezőnyjáték, de erélytelen és puha csatárjáték jellemzi az első negyedórát. A 19 p-ben szabadrugáshoz jut a magyar csapat.

Szabóki mintegy 20 méterről megvágja a labdát és az zúgva csavarodik a háló jobbsarkába. 1:0.

A gólrá megjön a magyar csapat önbizalma és roham rohamra zúdul a bécsi kapu ellen, a szemre szép akciók azonban 16-oson belül elhalnak a lanyhán mozgó csatárok lábán.

Egy védelmi hibából Kestler a 6-oson megugrik és a különben pompásan dolgozó Vermes hiába lép közbe, hasa alatt begurult a kiegyenlítő, sima profi-gól. 1:1.

Ettől kezdve a magyar fedezetsor fokozatosan omlik össze. Bajor a jobb oldalon sántán játszik s labdái rendre rossz helyre mennek. Buza is csak a kfnálkozó jó alkalmakat használja ki, egyebekben azonban nem erőlteti meg magát. A halvesor egyetlen épkezláb tagja Vámos. A megmégülő osztrák rohamokat a szombathelyi Prém pompás helyezkedésével, térdelő rugásaival és villámgyors közbeavatkozásával rombolja szét. Azokban a szörvényes esetekben, amelyekben mégis túljut rajta a labda, Vermes régi nagy formájára emlékeztető stílusban avatkozik közbe.

Alig hangzik el a féldő végét jelző három fütty, a tribünökre felszerelt megafonokon öblös hang jelenti be a legújabb ügeregét s még idő sincs a játék esemé-

nyeinek megbeszélésére, amikor már zeng a zene és pompás ütemekben szállnak az angol táncdalok melódiái a fesztütség feloldódik. Az állóhelyek fölött szinte parancsszóra gomolyog fel a jól megérdemelt cigarettá kékes füstje s amíg vidáman dúdolgatják a dalokat, a bejáratokon hatalmas folyam módjára hömpölyög alá egyre sürűbben az állóhelyek közönsége.

Tízperces szünet után lép pályára újra a két csapat s máris folyik tovább a küzdelem. Az a küzdelem, amelyet röviden verődésnek nevezhetünk. A közönség egyre ingerültebb lesz, viszont a csatárok egyre lanyhábbak. Ugy látszik, a nagy meleg kivette az erejüket. Végre magára talál az állóhely s mikor ütemesen hangzik fel először a *Tem-pó ma-gya-rok!*, nekibuzdulnak a fiúk és nagy nyomással fekszik a magyar csatársor az osztrák kapura. A fedezetsor is feléled,

a sánta Bajor pompásan ad középre. Szabóki állva várja és hirtelen fejese védhetetlenül csúszik Hlousek ujjai és a lécc között a hálóba, 2:1.

A következő pillanatban óriási helyzet a magyar kapu előtt, de Vermes és Prém együttesen ment a gomolygóból. A 42 p-ben Földi jó beadását Szabóki leállítja és azonnal az ellenkező sarokban továbbítja, 3:1.

Szabóki ezzel a góljával, amely egyúttal a mérkőzés utolsó gólja is volt, megcsinálta a hat-tricket. Nemsokára füttyen a síp és vége az előjátéknak. Lanyha éljen köszöni meg a győzelmet, amely, ha nem is szívforgató játékkal, de mindenesetre emeli a II. liga válogatottjainak statisztikáját.

Minden talpalatnyi hely foglalt már s mint a méhkas dong a tribünök népe. A reklámtáblák kelnek lábra a zöld gyepe szegélyén, egy sajtoreklám bizarr kakasnak öltözött figurája kelt derűtséget... színes és eleven képbe olvad össze az egész élő aréna. Hát vitathatatlan: *társadalmi esemény népte ki magát egy-egy ilyen mérkőzés.*

Jönnek az osztrákok! Lanyha taps fogadja őket, de egetverő bömbölésé fokoz-

zódik az üdvözlés a magyar legények jöttén. Tucatnyi fényképész sűrű a pályán, majd — haladunk a korral! — zenekar helyett az elektromosított gramofon és megafon zengi a himnuszot. Feszesen állnak a sport katonái. Hármás Hoch! zendül fel, majd Takács II.-t és Hires-t, akik ma szerepelnek 25-ödször címeres trikóban, vi-rágcsokorral üdvözlik. Berreg a filmvevő masinája. Remegnek az idegek a túlfűtött

izgalomban s még azok is türelmetlenül várják az indulást, akik először jöttek meccsre.

Sophus Hansen dán bíró levegőbe lendíti a pénzdarabot, Fogoly III. lehajol, majd karja a nap felé int: *szerencsénk van. Az első féldőben nappal a hátban játszunk.* Sophus Hansen füttye a levegőbe hasít: *kilencven percre visszavonhatatlanul és megmászhatatlanul elindult a játék.*

Negyedórás ostrom, Takács-gól, néhány nagy helyzet — 1:0 a féldő

Magyarország:

Aknai—Mándi, Fogoly III.—Borsányi, Kalmár, Obecsei—Markos, Takács II., Avar, Hires, Titkos.

Ausztria:

Franzl—Schramseis, Janda—Mock, Kellinger, Schott — Siegel, Klima, Gschweidl, Horváth, Giebisch.

Felzendül a *Huj-haj-hajra!* s útnak indul a labda az osztrákok lábán, hogy azután rögtön a magyar csapathoz kerüljön. Percekig tanýázunk az osztrák kapu előtt, hatalmas tüzzel csatáznak a magyar fiúk, mégis az osztrákok fenyegetnek először. de Aknai ment. Hires kornert erőszakol ki, ez eredménytelen, öt percen át mezőnyjáték folyik, amelyben a veszélyesebb a magyar csapat. A 10-ik percben Titkos keresztlabdája már-már gól, de Hires átugorja. Egy perccel később születik meg a magyarok első gólja.

Fogoly III. pompás labdáját Avar fej-

jel Takács elé teszi, ő a kapu előtt 30 méterrel elfogja s a szél felé húzóva vízsi tovább, Schramseis hiába fut rá, 15 méteres lapos lövése védhetetlenül köt ki a vetődő Franzl alatt a háló sarkában, 1:0.

A gólt nagy örömmel üdvözi a közönség, mert a mutatott játék után sorozatos folytatásért várták.

Hatalmas tumultus támad a magyar kapu előtt, hatszor is lönek az osztrákok, de a magyar falanxról visszapatlan minden. A kezdeti lendület alábbhagy. Kalmár lelassít, kényelmesen játszik. Borsányi remekel, a csatársor azonban nem egységes. Avarnak szokatlan a center posztja, nem tartja össze a két szárnyat. Hires-t mégis csak kornerre tudja szerelni Janda. Titkos indít most rohamot, de futtában mellé lö. Egy téves offszájdletűvés tarkítja a mérkőzést, majd mind keményebbé válik az osztrákok játéka, de újabb eredmény nincs.

Gyors gól, aztán Markos miatt elsorvad a jobb-szárny, majd Obecsei 2:1-re javít — Az osztrák finist azonban állja a védelem

A szünetben ismét az elektromos gramofon szórakoztatja a közönséget és bizarrul zendül a dal: *Tempó gyerekek, fő az első gól!* Ugy látszik a csapat is így gondolkozott. A közönség nincs túlságosan elragadtatva a mutatott játéktól s amikor kijönnek, nincs is különös taps. Néhány tenyér verődik össze csupán.

Titkos remek lefutásával kezdődik a második féldő. A következő pillanatban veszélyben a magyar kapu. Aknai kifut s csak a legnagyobb szerencse ment meg a góltól: Horváth üres kapu előtt is fölé lö. Markos állandó hibái előbb nevetésre, majd dühös kifakadásokra készítet a tribünöket. Borsányit alaposan felvágják.

Fogoly III. áll a labda elé és félpályáról rúgja a büntető rugást. A labda Takácsról Avar elé pattan, aki a 16-osról hatalmas bombát küld kapura: Franzl hiába úszik érte: 2:0.

Klima bekötözött fejével játszik tovább s a kötésén át patakzik a vér a hátára. Most magára talál a magyar csapat. Szép akciók következnek. De az osztrákok is felébrednek, megszimatozzák a veszélyt és dühösen rohamoznak. Klima 6 méteres lövését Aknai biztosan fogja. A balszárny remek produkciókat mutat be, különösen Hires van elemében. A játék változatos. Jön a szerencse széria. Előbb Takács pár lépésről háromszor is hiába lö; majd Gschweidl és Aknai csap össze s míg a földön vannak Klima az üres kapu mellé helyez.

A fedezetsorunk lassanként úr lesz a pályán. A külföldben jól játszó Obecsei végül is a becület gólhoz juttatja az osztrákokat.

Obecsei különös szükség nélkül, 6-os-ról könnyelműen játszik háza, Fogoly III. lábát érinti a labda. A beugró Klima a meglepett Aknai hasa alatt a hálóba gurítja a labdát.

Potyagó volt. Az osztrákok felélednek a nemvárt eredményen s a hátralevő öt percben bizony erősen kísért a kiegyenlítés réme. A védelem azonban szilárd és minimális győzelemmel zárulhat a nap.

A magyar csapat.

Legjobb része a védelem és a fedezetsor volt. Aknai, Mándi, Fogoly III., Kalmár, Borsányi és Obecsei tudása legjavát nyújtotta. A csatársor azonban nélkülözöte legfontosabb kellekét: az egységességet. Avar alkalmatlan a center posztjára. Markos leggyatrább játékát produkálta s a két ember között elveszett az amúgy sem túlzottan küzdő Takács minden rutinja és finomsága. A Hires—Titkos balszárny azonban remekelt. Minden mozdulatuk veszélyes volt, bár Hiresnek kevés alkalma volt a lövésre.

Az osztrák csapat

lelke s egyetlen hibátlan része a közvetlen védelem volt. Nagy munkát végzett és főrése van abban, hogy a vereségük aránya ilyen előnyös. A fedezetsor legjobb embere Schott volt, míg Kellinger és

Mock adósak maradtak azzal a tudással, amely a válogatottsághoz szükséges. A csatársor csak helyenként mutatott nagyvonalú játékokat s ebben Gschweidl és Horvath vezettek. A magyar halvesor még a

csírájában fojtotta meg az akciókat. A dán Sophus Hansenben nagyképes-ségű, pártatlan és rutinos játékevetőt ismertünk meg, aki mindvégig hibátlanul oldotta meg feladatát.

Százezer néző sorfala között harmadszor győzött az MTK a kegyeleti stafétában

Ma délelőtt pont 11 órakor ágyúörgés jelzésére 99 csapat első futója indult el a Vörösmarty térszéli sarkából, hogy diadalra segítse alakulata színeit a már hagyományos október 6-iki kegyeleti stafétában. Valamennyi csapat 20 versenyzővel vett részt a küzdelemben, úgy, hogy csaknem kétezer futó küzdött azért a dicsőségért, hogy elsőnek helyezze el babérkoszorúját a Ludovika Akadémia kertjében álló Névtelen Hősök szobrának talapzatára.

Az első váltási helyre, a Vörösmarty déli végére, elsőnek a BBTE rekordere futója, Vértess érkezik, utána sűrű egymásutánban az FTC, UTE, Műegyetem, MAC és az MTK futója ér be elsőnek. Innen kezdve már alig vitás, hogy a kiütően összedolgozó kék-fehér gárda lesz az ideji győztes. Így is történik, mert a kegyeleti stafétai futás beütője a következő volt: 1. MTK, 2. MAC, 3. MAFC, 4. FTC, 5. MTE, 6. BEAC, 7. LASE.

A) oszt. egyesületek: 1. MTK a) csapata 23 p. 29.2 mp. utolsó befutó Bánóczy. 2. MAC a) csapata 23 p. 36.2 mp. utolsó befutó Somjai. 3. MAFC 24 p.

40.4 mp. utolsó befutó Balogh. Az OTT vándordíját az MTK nyerte ezúttal második ízben. A célba 83 csapat ért be. — B) oszt. egyesületek: 1. MAFC. — C) oszt. egyesületek: MTE a) csapata 24.55 mp. — Középiskolák: 1. Boesky real a) csapata. — Levente egyesületek: 1. VII. ker. 1. sz. csapata. — Magyar kir. honvédség: 1. Ludovika Akadémia csapata. — Közrendészeti alakulatok: 1. Csendőrség csapata. — Más sportágak csapatai: 1. FTC úszók. — Egyéb alakulatok: Bartha és Társa cég csapata. — Újságok: „Újság” csapata. — Bank-egyesületek: 1. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank csapata.

A küzdelem után dr. Moldoványi István magasnövű beszédbe méltatta a kegyeleti staféta jelentőségét és beszédét így fejezte be: „Adja Isten, hogy ez a kegyeleti staféta minél előbb egy országos ünnepé nője ki magát, hogy az új Nagymagyarország minden városában szinte hódolattal rohasson le a pályáit a magyar atléták serege az elesett hőseinknek.”

Csehország 5:0 arányban fölényesen győzött Svájc ellen

A mérkőzés az eredménynek és az erőviszonyoknak megfelelően a csehek megérdemelt győzelmével végződött, mert nemzeti együttesük minden részben jobb volt a svájci csapatnál. A cseh védelem áttörhetetlen volt, a halvesor jó átlagmunkát végzett, a csatársor kellő átütő erővel rendelkezett, legjobb tagja Junek, leggyengébb embere pedig Svoboda volt. A svájci együttesben Ramseyer és Luppi játszott jól a többi elűnt a mezőnyben. Már kezdettől fogva kitűnt a csehek fölénye és a 14 p.-ben a svájci kapu előtti kavargásban Puc és lövése egyik védő játékos kezére pattant, a bíró azonban nem ítelt szabadrúgást, a 17. p.-ben Puc, Cipera jó átadásából a csehek vezető gólját lőtte. Egy perc múlva Kraichwill a svájciak zavarát kihasználva, a második

gólt lőtte. A 35. p.-ben Svoboda éles lövése a harmadik cseh gólt eredményezte. A svájciak egyik vehemens támadásánál a 36. p.-ben Zenisek gól-vonalról fejjel ment. Szünet után általános meglepetésre a svájciak némi fölénybe kerültek. A cseh együttes kissé visszaesett és csak a 12. p.-ben lendült újabb támadásba, amikor Svoboda éles lövése kapufáról pattant vissza. A 20. p.-ben Springer svájci játékos megsérült és kimegy a jobbszélre statisztánál. A 29. p.-ben Werndli miatt 11-es, amelyből Junek gólt lő. A 35. p.-ben Springer végleg kiáll és a svájciak a féldíj végéig 10 emberrel játszanak. A 37. p.-ben Puc magas lövéséből az ötödik gólt esik. A mérkőzés végén a csehek maradtak fölényben.

Sorozatos rekorddöntések a jánoshegyi versenyen

Szóló motorkerékpárok 175 kcm: 1. Zboray Zboray Ferenc 3 p 58.5 mp; 250 kcm: 1. Deli Laiso 3 p 48.13 mp; 500 kcm: 1. Balázs László 3 p 24.29 mp; 750 kcm: 1. Komlóssy Béla 3 p 39.30 mp; 1000 kcm: 1. Kübek József 4 p 17.77 mp. — Mellékkocsis motorkerékpárok: 350 kcm: 1. Winkler József 4 p 29.08 mp; 600 kcm: 1. Urbach László 3 p 36.84 mp;

1000 kcm: 1. Medgyessy Zoltán 3 p 45.93 mp. — Tűrakocsik: 0.75—1.1 l: 1. Pellner Simon 5 p 01.93 mp; 2—3 l: 1. Petrovics Vidor 3 p 57.86 mp. — Sportkocsik: 2—3 l: 1. Galgóczi Hetés Sándor 3 p 29.86 mp. valamennyi idő rekord! A verseny legjobb idejét Szénási Alán érte el 3 p 12.66 mp.

KÜLFÖLD.

Wien—Berlin 3:1 (2:1).
Lengyelország—Ausztria 3:1 (1:0). A lengyelek e győzelemmel az amatőur Európa kupa küzdelmek legkomolyabb jelöltjeivé léptek elő.

II. LIGA BAJNOKI MÉRKÖZÉS.

Vasas—Józsefváros 5:1 (1:0).

MAGYAR KUPA MÉRKÖZÉS.

Kispest—Soroksár 3:2 (2:1).
Pécs-Baranya—Mercur 2:0 (0:0).

HERENDI VÁNDORPÁJ MÉRKÖZÉS.

MILL—BLASZ 6:4 (3:0).

BARÁTSÁGOS MÉRKÖZÉSEK.

Somogy—BAK FC 0:0.
Bástya—Tural 2:1 (2:1).
Attila—Boesky 5:1 (2:0).
Ferencváros—Nemzeti 4:1 (3:0).

A Budai 33 hagyományosan ismét legyőzte a Bratiszlavát

A vendég csapat technikailag a helyi együttes játékánál jobbat produkált, a csapat tagjai gyorsabbak voltak, a közönség szimpátiáját azonban első sorban fair játékkukkal vívták ki. A 33-asoknál a legjobban Oláh és Löwy hátvédek, Kárpáthy közepfedezet és Ember csatár játszott. A Bratislava Priboj és Soral nélkül állott fel, melynek következtében különösen csatársora játszott gyengén. A csapat és egyben a mezőny legjobb játékosa Pollacek közepfedezet volt. A gólokat a győztes csapat részéről a 22. és a 36. p.-ben (II. féldíj) Ember lőtte, kinek különösen második gólya volt pompás. A helyi csapat becület gólját a II. féldíj 34. p.-ben Bulla lőtte.

Lóversenyek.

A magyar St. Leger

1. Büszke
2. Beaupréau
3. Rendek

Gyönyörű időben, óriási közönség előtt futották le a magyar versenyüzem legrégibb klasszikus versenyét, a Magyar St. Leger. Startjánál hároméveseink színe-java jelent meg, s rendkívüli szép látványt nyújtott a remek kondícióban levő telivérek felvonulása a start előtt. Rendek és Büszke tetszett. A verseny lefolyása rendkívül izgalmas volt, mert majdnem minden lónak volt momentuma. A start után rögtön Buzogány, Somogy és Büszke vannak elől, mögötte Rendek, mely az egyenesre fordulóban már az élen van, tiszta vezetéssel száguld a cél felé. A távnál Büszke és Beaupréau óriási speeddel törnek előre, majd küzdelem után meg is előzik. Beaupréau később végre fel a versenyt, de így is csak fejhosszal szenvedett vereséget. A nap többi versenyeiben favoritok és kevésbé fogadott lo-

vak felváltva győzedelmeskedtek, melynek eredményeit alább közöljük:

I. futam. 1. O. M. (Blaskovics 4). 2. Amen (Lynch 4). 3. Workman (Roik 2). F. m. Divó, Kallistó, Anna bál, Panny, Előjáró nyakk. I. j. h. T.: 64. H.: 18, 15, 16. — II. futam: 1. Bernina (Esch 2 1/2) 2. Pátrány (Gutai 4). 3. Rowuma (Csaplár 4). F. m. Pas de Calais, Luxor, Bonne Fortune, Pazar, Fontaine, Damiano, Arme Gredl, Sylvia, Szélmásos 1 h 5/4 h. T.: 55, H.: 19, 19, 21. — III. futam. 1. Büszke (Esch 3). 2. Beaupréau (Balog 3). 3. Rendek (Csuta 33). F. m. Somogy, Alinári, Blanc, Simon, Buzogány, Aranyvár, Rabló 1 1/2 h. 1 1/2 h. T.: 73, H.: 21, 28, 60. — IV. futam. 1. Sonnenschein (Esch 10). 2. Pillangó (Kasszán 4). 3. Bearivage (Seibal 3). F. m. Phoenix, Régi nyár, Kobenzl Lavender scent, Cigányasszony, Sziketvár, Heuschrecke, Csinos, Fababa, Csitri 1/2 h. T.: 280, H.: 62, 21, 20. — V. futam. 1. Hortobágy (Gutai 4). 2. Napraforgó (Lynch 2). 3. Conchita (Cseszkovics 6). F. m. Bon soir, Mesés, Problem, Damsel nyakk. 1 1/2 h. T.: 60, H.: 21, 17, 23. — VI. futam. 1. Sárkány (Cseszkovics 5). 2. Toto (Lynch 6). 3. Nádor (Blaskovics 6). F. m. Pászto, Ralo, Cortina, Severina, Cipou, Kinizsi, Anno: into, Arabian, Mavriki, Odahaza, Rádió, Promise, Adonis, Anna, Rád bírom 5/4 h. 1 h. T.: 90, H.: 28, 36, 23. Párisban a Triomphe 600,000 frankos versenyét ma délután futották. Első lett Ortello olasz ló, a német Oleander harmadiknak futott be.

KÖZGAZDASÁG

A telekérték-növekedési adó

A főváros költségvetésében törölni kellett sok olyan tételt, amelyek haladást, fejlődést, kenyéradást, munkaalakalmak teremtését jelentettek volna. Törölni kellett azért, mert nincs rájuk fedezet. A meglévő adók teljesen ki vannak munkálva, azoktól több jövedelmet várni nem lehet és a meglévő címeken a terheket sem szabad tovább emelni. Ilyen körülmények között magától értődő, hogy azok, akik a törölt kiadásokat szükségesnek tartják, próbálnak új jövedelmi forrásokat megjelölni. Ilyenként hangoztatják már évek, sőt évtizedek óta a telekértékadó, amelytől 5—6 millió pengő új jövedelmet várnak.

A telekérték-adót egyrészt jövedelmi forrásnak szánják, másrészt kényeszerzőnek arra, hogy a telektulajdonosokat telkük beépítésére szorítsák. Ez a kényszerítés ezidőszent nem járhat megfelelő eredménnyel, mert az építkezési hitelek hiánya miatt a legjobb szándékú telektulajdonos sem tud lakást termelni. Igazságtalan dolog volna őket ezért büntetni, mert lehetetlen kívánni abszurdum és a tehetetlenség miatt valakit büntetni hasonlóképpen az. Maga a telekértékadó sem igazságos. Valaki juthatott abba a helyzetbe, hogy vagyoni roncscsontok telekbe fektette, de az építkezéshez nem tud hozzájutni éveken át. Pénzének kamata a telekben fekszik és ha a telket nem szerencsésen választotta, akkor az értékelésben ez a kamat egyáltalában nem rekompenzálódik. Ha most még telekérték-adót is kell fizetnie, akkor az adó és a kamat megeheti az egész telket. Végül is kénytelen lesz telkét áruba bocsátani és megint csak azok kezébe jut egy-egy maradvány, akik tőkeörösek.

Szerintünk nem a telekértékadó kell hozni, hanem a telekforgalmat kell megadóztatni az értékelés arányában. Ha bárki is telket vett és a telek értéke nem az ő közreműködése, hanem a város, tehát a köz munkája révén nőtt meg, akkor igazságos, hogy abból az értékelésből haszna legyen annak is, aki az értékelés forrása, tudniillik maga a közösség. Ha például a város villamost vezet el a telek mellett, kiépíti a gáz-, víz- és villany-szolgáltatást, abból a telektulajdonosnak igen nagy haszna van. Pedig nem az ő érdeme, nem az ő akciója az, ami a telket értékben megjavította. Az ilyen telek eladásából származó ártóbblet egy bizonyos százalékára a város igényt formálhat. A telektulajdonos, aki telkét eladta, az árból leadhat egy összeget a városnak, amely azután állandó jövedelemhez jut és rekomp-

zációt nyer azért a tevékenységért, amellyel a község érdekét szolgálta ugyan elsősorban, de közvetve nagy hasznót hajtott a magánosoknak is.

A fenti eszközzel nagy pénzügyi sikereket értek el egyes német városok. Magának a lakáskérdésnek és közfejlesztésnek a problémáját is ezzel az adóval oldották meg.

— A Futura gabonavásárlásai. Az ország több részén ismételtelen felmerült a panasz, hogy a gazdák terményeiket a budapesti vagy határvizsolyatnak megfelelő áron nem tudják értékesíteni. A Futura e nehéz viszonyok között rendelkezéséhez képest készséggel siet a gazdaközönség szolgálatára. Mindazokon a helyeken, ahol beszervezett O. K. H., vagy Hangya szövetkezeti bizományosai vannak, a legkisebb tételeket is a mindenkori napi tőzsdei árból kiszámított helyi áron átveszi a termelőtől és a gazdáknak a nyomott világgiazi árak és nehéz értékesítési lehetőségek mellett is igyekszik a lehető legelőnyösebb árat biztosítani. Azokon a helyeken pedig, ahol még szövetkezeti bizományosai nincsenek, abban a formában áll a gazdaközönség szolgálatára, hogy az olyan gazdától, akik gabonájukat eladni szándékoznak és legalább vagonos tételben tudnak egy állomásról szállítani, közvetlen felajánlás útján veszi meg a terményeket, míg kisebb termelőktől eladásra szánt gabonafeleslegeiket oly módon hajlandó megvenni, hogy ezek tömörülve, legalább vagontételben ajánlják fel készletüket és a Futura mindkét esetben a felajánlott gabona minősége szerint a budapesti tőzsdei vagy a határvizsolyatnak megfelelő, — csak a fuvar és a tényleges költségek levonása után mutatkozó napiárat fogja a gazdáknak fuvarlevél másodlat ellenében vagy közvetlenül, vagy pedig az illető községben levő hitel vagy fogyasztási szövetkezet útján folyósítani.

Milyen színházakba lehet menni e héten az Artista Egyesület ötven százalékos kedvezményével?

Hétfőn, kedden és szerdán UJ SZÍNHÁZ

Hétfőtől szombtig FŐVÁROSI OPERETT SZÍNHÁZ,

Hétfőtől péntekig VÁROSI SZÍNHÁZ

Vasárnap FELD SZÍNHÁZ

Felelős szerkesztő és kiadó:
MOVIK ZSIGMOND

Magyar Királyi Állami Vasgyárak
Kereskedelmi Képviselete Rt.
Budapest, V., Vilmos császár út 28.
Telefón: Automata 273-28, 273-29

FŐBB ELŐNYEI

1. Még a legsilányabb hazai barnaszénen is tökéletesen és teljesen szagtalanul égeti el!
2. 15-20 órán át kezelés nélkül ég!
3. Kitűnően szabályozható!
4. Hatásfoka barnaszén használatánál a hivatalos megállapítás szerint 81.8 százalék.
5. A leggazdaságosabb és legideálisabb kályharendszer, mert a legolcsóbb tüzelőanyagból is kb. 50%-kal kevesebbet fogyaszt a közönséges kályhánál!

Egyszeri begyújtással folyton-egést biztosít! Kezelést alig igényel! Széngáz nem fejlődhetik!